

Redu-journaal eindejaartips 2017

Accountants- en administratiekantoor Redu wilt u, met het jaareinde in zicht graag attenderen op de vele mogelijkheden om nog dit jaar de belastingdruk in de zaak en in privé te verminderen. En op de mogelijkheden om het nieuwe jaar fiscaal goed voorbereid in te gaan. Met de eindejaartips kunt u adequaat reageren op de wijzigingen in de fiscale wetgeving die Den Haag per 1 januari 2018 wil doorvoeren.

De eindejaartips is in vier onderdelen verdeeld:

- deel 1: Tips voor alle ondernemers (ongeacht de rechtsvorm van de onderneming);
- deel 2: Tips voor ondernemers met een BV;
- deel 3: Tips voor ondernemers met een eenmanszaak (of een aandeel in een firma);
- deel 4: Tips voor particulieren.

Disclaimer:

Bij de samenstelling van deze uitgave is naar uiterste betrouwbaarheid en zorgvuldigheid gestreefd.

De mogelijkheid bestaat dat sommige informatie na verloop van tijd verouderd of niet meer juist is.

Accountants- en administratiekantoor Redu kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van informatie in deze uitgave.

Inhoud

Deel 1: Tips voor alle ondernemers.....	4
1.1 Laag BTW-tarief: van 6% naar 9%.....	4
1.2 Is uw iPad wel noodzakelijk?	4
1.3 Vergoedingenrechten: pas huwelijke voorwaarden aa!	4
1.4 Per 2018: de beperkte gemeenschap van goederen.....	5
1.5 Investeringsaftrek.....	6
1.6 Voorkom de desinvesteringsbijtelling	6
1.7 Controleer privégebruik auto van uw werknemers!	6
1.8 Nieuwe auto, nieuwe verklaring geen privégebruik	7
1.9 Rittenadministratie: onbegonnen werk?	7
1.10 Kilometeradministratie: digitale controle	7
1.11 Vereenvoudigde rittenadministratie voor bestelauto's.....	8
1.12 Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto	8
1.13 Afschrijving vastgoed: let op de restwaarde	8
1.14 HIR: zorg voor een onderbouwing.....	9
1.15 Handelsvorderingen: afwaarderen.....	9
1.16 Oninbare vorderingen: BTW teruggaaf per 2017	9
1.17 Voer een voorziening op!	10
1.18 Van VAR naar DBA naar opdrachtgeversverklaring.....	10
1.19 Nieuwe werknemer: check het concurrentiebeding	11
1.20 Liever een relatie- dan een concurrentiebeding	11
1.21 Bereken de transitievergoeding correct!	11
1.22 Stuur de rekeningen per e-mail!	12
1.23 Btw-factuurvereisten: een postbus is géén adres!.....	12
1.24 Een btw-nihil-aangifte: Zeker weten?	12
1.25 Nieuwe btw-regels voor telecom-, omroep- en elektronische diensten	12
1.26 Bouwterrein: per 2017 geldt een ruimte uitleg	13
1.27 Oude administratie wegdoen.....	13
Deel 2: Tips voor ondernemers met een BV.....	14
2.1 Tarief vennootschapsbelasting omlaag.....	14
2.2 Beperkte afschrijving gebouwen	14
2.3 Het AB-tarief gaat naar 28,5%.....	14
2.4 Dga: let op uw rekening-courantschuld	14
2.5 Rekening-courantschuld: gewoon wegstrepen.....	15
2.6 Teruggaaf agio: pas op met voortijdige creditering	15
2.7 Zakelijkheid is troef	16
2.8 Onzakelijke lening: verbondenheid niet vereist.....	16
2.9 Leningen: altijd schriftelijk vastleggen	16
2.10 Kosten in de bv: privé of zakelijk motief	16
2.11 Gebruikelijkloonregeling dga's aangepast.....	17
2.12 De meest vergelijkbare dienstbetrekking.....	17
2.13 Gebruikelijk loon: hoger salaris met de afroonmethode	18
2.14 Gebruikelijk loon: de parttime werkende dga.....	18
2.15 Stel de btw-aftrek in de holding-bv veilig.....	18
2.16 Waardeer de vordering op uw bv af!	19
2.17 Vordering/schuld in rekening-courant	19
2.18 Check de statutaire doelstelling van uw bv.....	19
2.19 Dga: beperk uw persoonlijke aansprakelijkheid.....	19
2.20 Meld betalingsonmacht bv tijdig.....	20
Deel 3: Tips voor ondernemers met een eenmanszaak.....	21
3.1 Anticipeer op de nieuwe regeling voor zzp-ers.....	21
3.2 Zorg voor een urenadministratie.....	21

3.3 Starter: voorbereidingstijd telt mee voor urencriterium	21
3.4 Reistijd in loondienst telt mee voor urencriterium	22
3.5 Vermogensetikettering: privé of bedrijfsvermogen?	22
3.6 Auto op de zaak of in privé	22
3.7 Banksparen levert extra MKB-winstvrijstelling op	23
3.8 Een zakelijke beloning voor uw meewerkende partner	23
3.9 Meewerkbeloning: let op de werkzaamheden.....	23
3.10 Let op de gebruikelijkheidstoets: pak een hoofdtaak!.....	24
3.11 Nieuwe vennoot aansprakelijk voor oude schulden	24
3.12 Uitgetreden vennoot VOF, aansprakelijk loopt door	24
Deel 4: Tips voor particulieren	25
4.1 Box 3 heffing per 2017	25
4.2 Rutte III: naar een sociale vlaktaks	25
4.3 Boodschappen doen: BTW-tarief van 6% naar 9%.....	26
4.4 Herziening box 3-heffing per 2019	26
4.5 Vermijd de hoge box 3-heffing	26
4.6 Regel uw fiscale partnerschap.....	27
4.7 Uw verrekenbeding: naleving verplicht.....	28
4.8 Per 2018: beperkte gemeenschap van goederen.....	28
4.9 Aftrek eigenwoningrente: leningen vanaf 1-1-2013	29
4.10 Rutte III: aanpassing hypotheekrenteaftrek en eigenwoningforfait	29
4.11 De eigenwoningschuld	29
4.12 Rentemiddeling: besparen op hypotheekrente	30
4.13 Liever box 3-schuld dan eigenwoningschuld.....	30
4.14 Verhuurde woningen in box 3: marktwaarde	31
4.15 Renteaftrek restschulden 15 jaar: laatste ronde.....	31
4.16 Schenkingen aan kinderen: benut alle vrijstellingen.....	31
4.17 Schenk uw kind € 53.176 belastingvrij!	32
4.18 Vrije schenking eigen woning: € 100.000 in 2017	32
4.19 Schenk met een uitsluitingsclausule	33
4.20 Schenk 'met behoud van macht'	33
4.21 Schenkingen op papier: notarieel bekrachtigen.....	34
4.22 Met zonnepanelen bent u – particulier – btw-ondernemer	34
4.23 Zorg voor een levenstestament.....	34
4.24 Is uw testament al flexibel?.....	34
4.25 Erfgenaam: beneficiair of zuiver aanvaarden.....	35

Deel 1: Tips voor alle ondernemers

1.1 Laag BTW-tarief: van 6% naar 9%

Het kabinet Rutte III gaat het lage BTW-tarief gaat per 1 januari 2019 verhogen van 6% naar 9%. Dit tarief geldt voor de dagelijkse boodschappen, medicijnen, kappers, schoonmaak, schilderen, theaters, musea, hotels en attractieparken.

De opbrengst van deze tariefsaanpassing van zo'n € 2,6 miljard wordt gebruikt om de inkomstenbelasting te verlagen. Het algemene BTW-tarief van 21% blijft gehandhaafd.

1.2 Is uw iPad wel noodzakelijk?

Per 2015 is het noodzakelijkheids criterium in de werkkostenregeling (WKR) ingevoerd. Dit criterium geldt uitsluitend voor gereedschappen, computers, mobiele communicatiemiddelen en dergelijke apparatuur. Onder *gereedschappen* vallen alle voorwerpen om iets te maken, te meten of te controleren. Het moet gaan om voorwerpen die naar zijn aard meerdere keren gebruikt kunnen worden. De toelichting noemt als voorbeelden een hamer, een kwast, een fototoestel en een naaimachine. Verf, stof, werkkleding en kantoormeubilair kunnen niet als gereedschap worden aangemerkt.

Onder *computers en mobiele communicatiemiddelen* vallen de ict-middelen als laptops, tablets, mobiele telefoons, smartphones, organizers en navigatieapparatuur. Ook de direct daarmee samenhangende vergoedingen en verstrekkingen – zoals een 4G kaartje of een dongel – kunnen onder het noodzakelijkheids criterium vallen. Dat kan ook gelden voor een vergoeding voor de kosten van internet thuis. De werkgever moet het verstrekken, vergoeden of ter beschikking stellen van gereedschappen, computers, mobiele communicatiemiddelen etc. noodzakelijk vinden. Dat vergt een *geobjectiveerde* noodzaak. Het moet gaan om voorzieningen die voor de werknemer 'zonder meer nodig zijn' om zijn werk goed te kunnen doen. Dat gaat verder dan een behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking; zaken die slechts bijdragen aan een goede beroepsuitoefening zijn kennelijk niet noodzakelijk. De wetgever onderstreept de vereiste absolute noodzaak met de (wettelijke) verplichting van de werknemer om de voorziening – bijvoorbeeld een laptop of een mobiele telefoon – aan de werkgever terug te geven, of de restwaarde daarvan te vergoeden, bij het einde van de dienstbetrekking, bij een functiewisseling of enige andere situatie waardoor die voorziening niet langer noodzakelijk is. Het noodzakelijkheids criterium valt niet te combineren met het belonen à la carte: als de werknemer zelf mag kiezen voor een bepaalde voorziening voor zijn werk, is die voorziening niet noodzakelijk.

De bewijslast of een voorziening al dan niet noodzakelijk is, is bij wet geregeld. Als de werkgever een vergoeding, verstrekking of terbeschikkingstelling voor zijn werknemers noodzakelijk vindt, en de inspecteur betwist dat, dan moet de inspecteur het tegendeel aannemelijk maken. Maar als de werknemer tevens een bestuurder of commissaris is, dan moet de werkgever aannemelijk maken dat de voorziening noodzakelijk is. Deze antimisbruikbepaling treft met name directeuren-groootaandeelhouders van een bv. Overleg nog dit jaar met uw adviseur hoe u in uw bedrijfssituatie invulling kunt geven aan het noodzakelijkheids criterium.

1.3 Vergoedingsrechten: pas huwelijke voorwaarden aa!

Per 1 januari 2012 is het huwelijksvermogensrecht vernieuwd. De belangrijkste wijziging is de invoering van de beleggingsleer voor vergoedingsrechten. De wet bepaalt dat wanneer de ene echtgenoot het vermogen van de andere echtgenoot gebruikt om daarmee te investeren in een goed dat tot zijn vermogen gaat behoren of om een schuld voor zo'n eerdere investering af te lossen, die andere echtgenoot een vergoedingsrecht met beleggingsleer krijgt.

Dat vergoedingsrecht 'belooft een gedeelte van de waarde van het goed (dat de andere echtgenoot met dat geld heeft gekocht c.q. de schuld daarvoor heeft afgelost) op het tijdstip waarop de vergoeding wordt

voldaan'. Anders gezegd, de echtgenoot/schuldeiser heeft geen nominale vordering met een rentevergoeding, maar een aan de waarde van het goed gekoppelde aanspraak jegens de andere echtgenoot. De echtgenoot/schuldeiser verkrijgt zo een economisch belang in dat goed. Hij deelt mee in positieve én negatieve waardeveranderingen van het goed; het vergoedingsrecht ontstaat zodra het goed wordt aangeschaft.

Een vergoedingsrecht met beleggingsleer ziet primair op echtgenoten die op huwelijkse voorwaarden zijn getrouwd, maar het kan zich ook voordoen bij gehuwden in gemeenschap van goederen, als een van de echtgenoten over eigen/privévermogen beschikt (bijvoorbeeld door een schenking of vererving onder uitsluitingsclausule).

Een vergoedingsrecht met beleggingsleer ontstaat niet als het geld besteed is aan consumptieve doeleinden, zoals de kosten van de huishouding. Is het geld besteed aan een investering in een goed, dan moet een onderscheid worden gemaakt tussen de situatie dat het geld met of zonder toestemming van de andere echtgenoot is besteed:

- Is het geld besteed *zonder toestemming* van de andere echtgenoot, dan ontstaat voor die andere echtgenoot een nominaal vergoedingsrecht. Dat kan meer worden: de andere echtgenoot deelt alleen mee in de positieve waardeontwikkeling, niet in de negatieve ontwikkeling. Dat kan vervelend uitpakken als de beleggende echtgenoot koersverliezen lijdt op zijn effectenportefeuille waarvoor hij (mede) geld van de andere echtgenoot heeft gebruikt.
- Is het geld *met toestemming* van de andere echtgenoot gebruikt, dan verkrijgt die een direct economisch belang in het goed op het moment van de investering: de (andere) echtgenoot deelt mee in winst én verlies.

Echtgenoten kunnen overeenkomen om de beleggingsleer buiten toepassing te laten. Zij kunnen afspreken dat de geldverstrekken de echtgenoot uitsluitend een nominale vordering, met rentevergoeding, krijgt. Een schriftelijke vastlegging daarvan is wenselijk; als het om een groter bedrag gaat is vastlegging bij notariële akte verstandig. Echtgenoten kunnen de beleggingsleer ook uitsluiten in de huwelijkse voorwaarden. De Algemene wet inzake rijksbelastingen bepaalt (sinds 1 januari 2014) dat vergoedingsrechten met beleggingsleer geen fiscaal relevant belang bij het onderliggende goed doen ontstaan. Deze bepaling voorkomt fiscale problemen, door een fiscaal relevant belang bij het onderliggende goed te ontkennen. De civielrechtelijke behandeling van het vergoedingsrecht blijft onverkort van toepassing, en daarmee het risico van onbedoelde vermogensverschuivingen tussen u en uw echtgenoot. Vraag uw notaris om uw huwelijkse voorwaarden aan te passen!

1.4 Per 2018: de beperkte gemeenschap van goederen

Per 1 januari 2018 wordt de algehele gemeenschap van goederen vervangen door de beperkte gemeenschap van goederen. De gevolgen van deze wetswijziging zijn groot voor eenieder die op of na 1 januari 2018 in het huwelijk treedt: het voorhuwelijkse vermogen van de echtgenoten, én de giften en erfrechtelijke verkrijgingen tijdens het huwelijk vallen niet meer in de gemeenschap van goederen, maar blijven privévermogen. Alleen het vermogen dat tijdens het huwelijk 'door gezamenlijke inspanning' wordt opgebouwd is van de echtgenoten gezamenlijk. Daardoor ontstaan onder het nieuwe recht drie afzonderlijke vermogens: het privévermogen van de vrouw, het privévermogen van de man, én het afgescheiden vermogen van de gemeenschap, het gezamenlijke vermogen. Mutaties tussen deze drie vermogens moeten goed geadmistreerd worden! Gebeurt dat niet, dan leidt dat tot problemen, met name bij een echtscheiding. Als dan niet kan worden aangetoond wat van welke echtgenoot is, of met welk geld een bezitting is gefinancierd, is dat goed gemeenschappelijk bezit. Echtgenoten moeten bij aanvang én tijdens het huwelijk een deugdelijke administratie bijhouden van hetgeen privé en gemeenschappelijk is. Echtgenoten kunnen ook voorhuwelijkse *gemeenschappelijke* bezittingen en schulden hebben. Bijvoorbeeld als zij voor het huwelijk hebben samengewoond en samen een huis hebben gekocht. Die voorhuwelijkse gezamenlijke bezittingen en schulden blijven gezamenlijk, in de verhouding 50 - 50. Als in de voorhuwelijkse periode de ene partner een aandeel in dat huis heeft van 75% en de ander 25%, worden beide echtgenoten na de huwelijkssluiting gelijkgerechtigd. Een dergelijke wijziging van gerechtigdheid vormt geen schenking, schenkbelasting is niet verschuldigd, omdat sprake is van boedelmenging. De

wijziging kan wel gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de eigenwoningreserve, en de erfbelasting. Als partijen de 50 - 50 gerechtigdheid willen voorkomen, moeten zij huwelijkse voorwaarden aangaan. De beperkte huwelijksgoederengemeenschap biedt financieel zelfstandig handelende echtgenoten betere mogelijkheden voor splitsing van de financiën dan de huidige algehele gemeenschap van goederen. Ook is schuldaansprakelijkheid tussen echtgenoten beter geregeld. Die verschillen kunnen voor gehuwden in algehele gemeenschap aanleiding zijn om nog dit jaar te scheiden, en begin volgend jaar te hertrouwen onder een beperkte gemeenschap van goederen.

Als een van de echtgenoten voorhuwelijks ondernemingsvermogen heeft – hij/zij dreef al een onderneming vóór de huwelijksdatum - dan komt er een vergoeding in de vorm van winst of verlies uit de onderneming ten bate of ten laste van de gemeenschap. Die vergoeding wordt gesteld op het bedrag dat in het maatschappelijk verkeer als redelijk wordt ervaren. Deze uitwerking geldt ook als een echtgenoot de onderneming niet op eigen naam drijft, maar in bv-vorm of firmaverband en die onderneming niet tot de huwelijksgemeenschap behoort. Voorwaarde is dan wel dat de echtgenoot-ondernemer in overwegende mate bij machte is om te beschikken over de winsten van die onderneming.

De nieuwe regeling gaat uitsluitend gelden voor huwelijken die ná de invoering per 1 januari 2018 zijn aangegaan. De nieuwe beperkte huwelijksgoederengemeenschap kan vergaande fiscale gevolgen hebben voor ondernemers.

1.5 Investeringsaftrek

Bent u van plan om op korte termijn flink te gaan investeren? Dan is het zinvol om na te gaan of u die investeringen nog dit jaar moet doen, of dat u die – gedeeltelijk – beter kunt uitstellen tot 2018. Een spreiding van investeringen over meerdere jaren leidt meestal tot een hogere kleinschaligheids-investeringsaftrek (KIA) en daarmee tot meer belastingvoordeel.

Om voor de KIA in aanmerking te komen moet een ondernemer meer dan € 2.300 en maximaal € 312.176 investeren in premieabele bedrijfsmiddelen. De KIA is 28% op investeringen tot maximaal € 56.192; voor investeringen van meer dan € 56.192 tot € 104.059 is de KIA een vast bedrag van € 15.687. Daarboven daalt de aftrek met 7,56% van het investeringsbedrag boven de € 104.059. Deze schijvenindeling maakt het voordelig om investeringen te ‘knippen’ en over twee jaren te spreiden.

Blijft u dit jaar met de investeringen onder de drempel van € 2.300, dan doet u er verstandig aan de in 2017 geplande investeringen naar voren te halen en die nog dit jaar te doen. Zeker als u met de investeringen in 2018 wederom onder de drempel blijft. Twee jaar € 2.300 investeren levert geen aftrek op, een keer € 4.600 geeft dit jaar een aftrek van 28%, ofwel een aftrekpost van € 1.288.

1.6 Voorkom de desinvesteringsbijtelling

De desinvesteringsbijtelling is een bijtelling bij de jaarwinst van de onderneming. De desinvesteringsbijtelling moet plaatsvinden bij vervreemding van bedrijfsmiddelen waarbij eerder een investeringsaftrek ten laste van de winst is gebracht. De desinvesteringsbijtelling is van toepassing als de vervreemding plaatsvindt binnen vijf jaar na het begin van het kalenderjaar waarin de investering heeft plaatsgevonden. Deze desinvesteringsbijtelling geldt ook in een aantal situaties die gelijk te stellen zijn met een verkoop. Heeft u in 2013 met investeringsaftrek geïnvesteerd in een bedrijfsmiddel? Als u dat bedrijfsmiddel gaat afstoten kunt u de desinvesteringsbijtelling voorkomen door de verkoop uit te stellen tot begin 2018.

1.7 Controleer privégebruik auto van uw werknemers!

Als een werkgever zijn werknemer een auto van de zaak ter beschikking stelt, moet er in beginsel een bijtelling plaatsvinden voor het privégebruik van die auto. De werkgever moet die bijtelling verlonen. Een

bijtelling is niet aan de orde, als de werkgever de werknemer verbiedt om privé gebruik te maken van de auto van de zaak. Zo'n verbod moet schriftelijk worden vastgelegd, en de werkgever moet 'voldoende toezicht houden op de naleving van dat verbod'. Doet de werkgever dat niet, dan kan hem dat duur komen te staan: hij kan als bestuurder van de bv/werkgever in privé aansprakelijk worden gesteld voor de door de bv verschuldigde loon- en omzetbelasting over het privégebruik auto.

1.8 Nieuwe auto, nieuwe verklaring geen privégebruik

Krijgt één van uw werknemers een nieuwe auto van de zaak? Als de werknemer voor zijn auto van de zaak een verklaring geen privégebruik aan u heeft overhandigd, moet u er voor zorgen dat u zo'n verklaring ook weer voor de nieuwe auto krijgt. Als werkgever kunt u geen rechten ontleen aan de verklaring voor de oude auto van de zaak. Zorg ervoor dat uw werknemer tijdig een nieuwe verklaring voor zijn nieuwe auto van de zaak aanvraagt.

1.9 Rittenadministratie: onbegonnen werk?

De automobilist met een auto van de zaak die de bijtelling voor privégebruik wil vermijden, moet kunnen aantonen dat hij zijn auto voor niet meer dan 500 kilometer per jaar voor privédoeleinden gebruikt. Hij kan dat bewijs leveren met een kilometeradministratie of op een andere manier. De vrije bewijsleer is hier van toepassing.

De inrichting van de rittenregistratie is nauwkeurig voorgeschreven in de wet. De wet eist dat in zo'n administratie ten minste de volgende gegevens zijn vermeld:

- merk, type en kenteken van de auto;
- periode van de terbeschikkingstelling van de auto;
- per afzonderlijke rit:
 - 1 de datum
 - 2 de begin- en eindstand van de kilometerteller
 - 3 begin- en eindadres
 - 4 de gereden route als die afwijkt van de gebruikelijke route en
 - 5 het karakter van de rit.

Een correcte rittenadministratie moet sluitend zijn en inzicht bieden in alle verreden kilometers. Een blackboxsysteem levert niet het vereiste bewijs. Een dergelijk systeem kan wel een bijdrage leveren aan het voeren van een adequate rittenadministratie. Een rittenadministratie moet in beginsel gedurende het gehele kalenderjaar worden bijgehouden. De belastingrechter gaat hier soms soepel mee om en aanvaardt soms een rittenadministratie over enkele maanden als voldoende bewijs. Maar de rechter is bijzonder streng bij de beoordeling of de rittenadministratie voldoet aan de wettelijke vereisten. Houd daar rekening mee als u wilt aantonen dat u vrijwel geen privé rijdt met uw auto van de zaak.

1.10 Kilometeradministratie: digitale controle

De automobilist die de bijtelling privégebruik auto wil voorkomen moet aan kunnen tonen dat hij zijn auto van de zaak voor niet meer dan 500 kilometer voor privédoeleinden gebruikt. De vrije bewijsleer is hierbij van toepassing maar de inspecteur wil meestal een rittenadministratie hebben. Als de automobilist zo'n ritten- of kilometeradministratie achteraf moet opstellen, is de kans bijzonder groot dat die onjuist is. Als de inspecteur dat aantoonst levert dat de automobilist een bijtelling voor privégebruik auto op, plus een hoge boete. De fiscus heeft volop mogelijkheden om de registratie van het autogebruik digitaal te checken en dan is een misser snel gevonden. De boetes bij 'rommelen met een kilometeradministratie' kunnen zeer hoog oplopen, voor de automobilist of diens werkgever!

1.11 Vereenvoudigde rittenadministratie voor bestelauto's

Een werknemer met een bestelauto van de zaak die de bijtelling privégebruik auto wil voorkomen, moet kunnen aantonen dat hij die bestelauto voor niet meer dan 500 kilometer per jaar voor privédoeleinden gebruikt. Het bijhouden van een kilometeradministratie is voor een werknemer met een bestelauto van de zaak vaak nog lastiger dan voor een automobilist met een personenauto. De automobilist met een bestelauto heeft door de aard van zijn werkzaamheden vaak veel meer ritten op een dag. Het bijhouden van de reguliere rittenregistratie – met alle vereiste informatie per rit, zakelijk én privé – is niet alleen voor de werknemer/automobilist een forse administratieve last, maar ook een financiële last voor de werkgever, omdat de werknemer zijn rittenadministratie wel tijdens werktijd moet bijhouden als hij het autogebruik accuraat wil vastleggen.

Financiën heeft ingestemd met een vereenvoudigde rittenadministratie voor bestelauto's. Uitgangspunt daarbij is dat de rittenregistratie verplicht blijft, maar dat de werknemer niet meer alle informatie per rit hoeft vast te leggen als die informatie – zoals de bezochte zakelijke adressen – maar uit de bedrijfsadministratie van de werkgever kan worden gehaald. Vereist is dan wel dat de werkgever schriftelijk met de werknemer heeft afgesproken dat:

- de werknemer een vereenvoudigde rittenregistratie bijhoudt;
- privégebruik van de bestelauto tijdens werk- en lunchtijd niet is toegestaan;
- de werkgever de zakelijke adressen in zijn (project- of bedrijfs)administratie beschikbaar heeft.

1.12 Verklaring uitsluitend zakelijk gebruik bestelauto

Een werknemer kan met de verklaring uitsluitend zakelijk gebruik voor bestelauto's aangeven dat hij de bestelauto uitsluitend zakelijk zal gebruiken. Anders gezegd, dat hij met de bestelauto geen kilometer privé zal rijden. De Belastingdienst heeft voor deze verklaring een digitaal formulier ter beschikking gesteld. De werknemer/IB-ondernemer hoeft geen rittenregistratie meer te voeren *nadat* hij van de inspecteur een ontvangstbevestiging van de verklaring heeft ontvangen.

De overheid wil met deze regeling tegemoet komen aan de vele bezwaren die door de praktijk naar voren zijn gebracht over het voeren van een adequate rittenadministratie voor bestelauto's. De overheid zal met ambulant toezicht controle uitoefenen op het feitelijk gebruik van de bestelauto door de werknemer/IB-ondernemer. Daarnaast is de automobilist verplicht om de verklaring in te trekken (en dat aan de Belastingdienst mee te delen) zodra hij de bestelauto wél voor privé gaat gebruiken. De werkgever heeft hier een actieve meldingsplicht. Als privégebruik van de bestelauto blijkt, kan dat tot een naheffingsaanslag loonbelasting (met een forse boete) leiden. Die aanslag wordt opgelegd aan de werknemer, maar als de werkgever een onjuiste verklaring heeft afgelegd of als hij de werknemer toestemming heeft gegeven voor privégebruik van de bestelauto of als hij weet dat de werknemer de auto voor privédoeleinden gebruikt, wordt de naheffingsaanslag aan de werkgever opgelegd.

1.13 Afschrijving vastgoed: let op de restwaarde

De fiscale afschrijving op vastgoed wordt door drie elementen bepaald: de kostprijs, de economische levensduur en de restwaarde van het vastgoed. Van deze drie elementen geeft de restwaarde in de praktijk de meeste problemen. Dat komt omdat de restwaarde veranderlijk is.

De restwaarde, de waarde van het vastgoed aan het einde van de gebruiksperiode binnen de onderneming, ziet niet alleen op de opstal, het pand zelf, maar ook op de ondergrond. En die grond wil nog wel eens in waarde stijgen. Als de restwaarde stijgt, beperkt dat de afschrijving op het pand.

Soms kan de gestegen waarde van de ondergrond genegeerd worden en wel als aannemelijk is dat de ondernemer de waardeverhoging van de ondergrond naar verwachting niet zal realiseren. Bijvoorbeeld omdat op die ondergrond, als de bestaande opstal bedrijfseconomisch 'op' is, te zijner tijd een nieuwe opstal voor de bedrijfsuitoefening zal worden gebouwd.

1.14 HIR: zorg voor een onderbouwing

De ondernemer die een bedrijfsmiddel met boekwinst verkoopt, kan die boekwinst onderbrengen in een herinvesteringsreserve en zo de directe belastingheffing over die boekwinst voorkomen. Vereist is dan wel dat de ondernemer het voornemen heeft om te herinvesteren. De herinvestering moet plaatsvinden in hetzelfde jaar of de drie volgende jaren.

Bij de afboeking van de herinvesteringsreserve moet rekening worden gehouden met de boekwaarde-eis. Na afboeking van de herinvesteringsreserve mag de boekwaarde van het nieuwe bedrijfsmiddel niet lager uitkomen dan de boekwaarde van het vervreemde bedrijfsmiddel. Dit is een lastige eis die in de praktijk tot het nodige rekenwerk leidt.

Als u ultimo 2017 gebruik wilt maken van de herinvesteringsreserve, moet u maatregelen treffen om uw herinvesteringsvoornemen op die datum te kunnen aantonen. Denk aan het vastleggen van de voorgenomen investeringen in een directiebesluit, aangevuld met vastleggingen van de concrete stappen die u heeft ondernomen om de herinvestering gestalte te (kunnen) geven. Houd er rekening mee dat veelal achteraf wordt getoetst of daadwerkelijk is geherinvesteerd. Het voornemen tot herinvestering is niet alleen van belang voor de vraag of de reserve kan worden gevormd, maar ook of die reserve in de volgende (drie) jaren kan worden gehandhaafd. Zorg ervoor dat u de gegevens bij de hand heeft waarmee u het herinvesteringsvoornemen in die drie jaren kunt aantonen!

De Hoge Raad heeft in 2014 beslist dat al aan de herinvesteringsverplichting is voldaan als de verplichting tot verwerving van een bedrijfsmiddel is aangegaan; wachten tot aflevering is niet noodzakelijk.

1.15 Handelsvorderingen: afwaarderen

Veel ondernemers hebben te maken met een oplopend debiteurenbestand. De kans is dan groot dat een of meer van uw debiteuren zal 'omvallen' en de openstaande factuur niet zal voldoen. Als u eraan twijfelt of uw vorderingen wel voor het volle bedrag betaald zullen worden, kunt u deze vordering afwaarderen. U moet die twijfel dan wel kunnen motiveren. Maar met een afwaardering hoeft u niet te wachten totdat definitief duidelijk is dat de vordering niet meer betaald zal worden omdat uw debiteur failliet is. Het afwaarderingverlies vermindert uw winst, en dat betekent minder te betalen belasting.

1.16 Oninbare vorderingen: BTW teruggaaf per 2017

De teruggaaf van BTW op oninbare vorderingen is per 1 januari 2017 sterk vereenvoudigd. Het recht op teruggaaf ontstaat op het tijdstip dat de oninbaarheid van de vordering kan worden vastgesteld. Dat is in ieder geval zo als de afnemer na één jaar nog niet betaald heeft. Dat jaar begint niet te lopen op de factuurdatum, maar op de datum dat de vordering opeisbaar is, ná het verstrijken van de betalingstermijn (van veelal 30 dagen). Deze regeling geldt ook als de overeenkomst tot levering van goederen of het verrichten van diensten is geannuleerd, verbroken of ontbonden, én als een prijsvermindering of kwijtschelding heeft plaatsgevonden na de levering van de goederen c.q. het verrichten van de dienst. Als een oninbare vordering later alsnog (gedeeltelijk) wordt voldaan, wordt de daarmee overeenkomende omzetbelasting opnieuw verschuldigd.

De ondernemer hoeft ook geen afzonderlijk teruggaafverzoek meer in te dienen: het oninbare BTW-bedrag kan in de BTW-aangifte in mindering worden gebracht op de periodiek af te dragen omzetbelasting. Bij overdracht van de vordering, zoals bij factoring, treedt de overnemer voor de teruggaafregeling in de positie van de verkoper. Na zo'n overdracht moet voor de BTW-teruggaaf nog wél een afzonderlijk verzoek worden ingediend.

De nieuwe regeling geldt ook voor vorderingen die al vóór 1 januari 2017 opeisbaar waren, met dien verstande dat de termijn van één jaar begint te lopen op 1 januari 2017. De termijn van één jaar geldt ook in de omgekeerde situatie, voor de ondernemer die de in rekening gebrachte BTW als voorbelasting in aftrek heeft gebracht en de factuur niet heeft betaald. De ondernemer moet de in aftrek gebrachte BTW

weer afdragen. Voor die afdracht geldt thans een fictie van twee jaar, en die is teruggebracht tot één jaar. Voor deze aanpassing geldt geen overgangsrecht: de nieuwe regels zijn onverkort van toepassing op alle onbetaalde vergoedingen per 1 januari 2017.

1.17 Voer een voorziening op!

Als ondernemer kunt u uitgaven die u in de komende jaren gaat doen, nu reeds ten laste van de bedrijfsresultaten brengen als die kosten en lasten zijn opgeroepen door de bedrijfsuitoefening in 2017. Denk aan de kosten van onderhoud van het bedrijfspand, vervuiling van het bedrijfsterrein, de kosten van garantie op in 2017 verkochte artikelen, reorganisatiekosten enzovoort.

Voor al die toekomstige uitgaven kan dit jaar al een voorziening worden getroffen ten laste van de bedrijfsresultaten over 2017. Met zo'n voorziening rekent u de kosten toe aan het jaar waarin die thuishoren én u incasseert de belastingbesparing op de toekomstige uitgaven eerder in de tijd. De voorwaarden voor het vormen van een voorziening zijn:

- de toekomstige uitgaven vinden hun oorsprong in feiten of omstandigheden die zich voorafgaand aan de balansdatum hebben voorgedaan; én
- er bestaat een redelijke mate van zekerheid dat die uitgaven zich zullen voordoen; én
- die uitgaven kunnen ook overigens aan de periode voorafgaand aan de balansdatum worden toegerekend.

Ultimo 2017 kunt u een voorziening opvoeren voor alle tot dat tijdstip veroorzaakte kosten, óók voor de kosten die in een eerder jaar zijn ontstaan. Inhaal van 'oude' kosten uit voorgaande jaren is toegestaan. Maar die inhaal is wél beperkt tot de kosten die betrekking hebben op de periode dat u de betreffende zaak in eigendom hebt: de kosten die zijn ontstaan voordat u dat bedrijfsmiddel verkreeg worden geacht begrepen te zijn in de koopprijs van de betreffende zaak.

1.18 Van VAR naar DBA naar opdrachtgeversverklaring

De Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA), de wettelijke regeling die in de plaats treedt van de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR), is op 1 mei 2016 ingegaan. De DBA werkt met voorbeeldovereenkomsten om de fiscale aspecten van de arbeidsverhouding tussen opdrachtgever en opdrachtnemer eenduidig te regelen. Opdrachtgevers en -nemers hebben tot 1 juli 2018 de tijd om zo nodig hun werkwijze aan te passen aan een voorbeeldovereenkomst. De Belastingdienst zal tijdens deze implementatietermijn wel toezicht houden, maar geen repressieve handhavingsmaatregelen (met boetes) treffen. Voorwaarde is dan wel dat opdrachtgever én opdrachtnemer er in deze periode aan werken om hun arbeidsrelatie te gaan aanpassen aan de DBA-wetgeving. De geldigheid van de in 2014 afgegeven VAR's is verlengd.

De Wet DBA is door alle betrokken partijen in onze samenleving stevig bekritiseerd: de wet is mislukt nog voordat die de facto in werking is getreden. De nieuwe coalitie - Rutte III - wil de fiscale en juridische positie van ZZP-ers dan ook ingrijpend gaan wijzigen. De aangekondigde nieuwe regeling - in het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' - moet per 1 januari 2019 ingaan. De huidige wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) komt te vervallen. ZZP-ers die hun diensten aanbieden tegen een laag tarief worden geacht in loondienst te zijn bij hun opdrachtgever als zij ofwel langere tijd voor dezelfde opdrachtgever werken (langer dan 3 maanden) ofwel bij de opdrachtgever reguliere bedrijfsactiviteiten verrichten. Dat lage tarief moet nog worden vastgesteld: dat zal waarschijnlijk uitkomen tussen de € 15 en € 18 per uur. Voor ZZP-ers met een hoog tarief (waarschijnlijk vanaf € 75 per uur) komt er een 'opt out' uit de loonheffingen als zij ofwel kortere tijd voor dezelfde opdrachtgever werken (kortere dan een jaar) ofwel voor die opdrachtgever niet reguliere bedrijfsactiviteiten verrichten. Voor ZZP-ers boven het lage tarief (van € 15 tot € 18) wordt een 'opdrachtgeversverklaring' ingevoerd. De opdrachtgever kan die verkrijgen door een webmodule in te vullen. In die module wordt een aantal vragen gesteld aan de opdrachtgever over de aard van de werkzaamheden. Daarbij wordt het onderdeel 'gezagsverhouding' verduidelijkt. De opdrachtgeversverklaring biedt de opdrachtgever zekerheid vooraf, een vrijwaring voor de loonbelasting en premies

werknemersverzekeringen. Die vrijwaring vervalt als blijkt dat de webmodule niet naar waarheid is ingevuld.

ZZP-ers en hun opdrachtgevers krijgen de tijd om te wennen aan de nieuwe wet- en regelgeving. Na invoering daarvan zal de Belastingdienst een jaar lang een terughoudend handhavingsbeleid voeren, waarbij de Belastingdienst een coachende rol heeft en partijen helpt bij toepassing van de nieuwe regelgeving.

1.19 Nieuwe werknemer: check het concurrentiebeding

Hebt u bijna een medewerker van uw concollega weggekaapt? Vergeet dan niet om na te gaan, vóórdát u hem in dienst neemt, of hij bij zijn huidige werkgever geen concurrentiebeding heeft getekend. Als nieuwe werkgever bent u verplicht om dat te onderzoeken. Reageert de persoon in kwestie ontwijkend op uw vraag naar het beding, zorg er dan voor dat u van hem een schriftelijke verklaring krijgt met de mededeling dat hij geen concurrentiebeding heeft ondertekend. Blijkt er nadien wél een concurrentiebeding te bestaan en hebt u als nieuwe werkgever daar geen navraag naar gedaan, dan kunt u daarvoor een boete krijgen. Bij zeer ernstige nalatigheid kan de rechter u zelfs dwingen om de arbeidsovereenkomst te beëindigen.

1.20 Liever een relatie- dan een concurrentiebeding

Als ondernemer wilt u uw zakelijke belangen beschermen. U wilt voorkomen dat uw werknemers met de kennis en ervaring die ze binnen uw bedrijf hebben opgedaan, goede sier bij de concurrent gaan maken. Een concurrentiebeding moet dat voorkomen. Veel werkgevers willen hun werknemers in zo'n concurrentiebeding zo ongeveer alles verbieden, maar dat vindt de rechter niet goed. Als het beding 'onredelijk beperkend' is voor de werknemer, zal de rechter het concurrentiebeding geheel of gedeeltelijk vernietigen. Als werkgever kunt u dat risico beperken door het concurrentiebeding om te zetten in een relatiebeding. Met zo'n beding verbiedt u de werknemer om – als hij bij de concurrent is gaan werken – in contact te treden of te handelen met de zakelijke relaties die hij in loondienst bij u heeft opgebouwd. Zo'n beding beperkt de werknemer niet meer dan nodig is en dat betekent dat de rechter het vrijwel nooit vernietigt.

1.21 Bereken de transitievergoeding correct!

De wet Werk en Zekerheid biedt werknemers een transitievergoeding bij onvrijwillig ontslag. Die vergoeding is bedoeld als compensatie voor het ontslag en om de overgang naar een andere baan te vergemakkelijken. De hoogte van een transitievergoeding hangt af van het maandsalaris en de duur van het dienstverband, en bedraagt:

- 1/6e maandsalaris per half dienstjaar voor de eerste tien dienstjaren;
- 1/4 maandsalaris per half dienstjaar na het tiende dienstjaar.

Het maximum is € 76.000 of een jaarsalaris bij een hoger inkomen dan € 76.000. Voor 50-plussers geldt – tot 2020 - een hogere transitievergoeding.

De transitievergoeding wordt berekend op basis van het vaste en variabele loon. De minister van Sociale Zaken heeft bekend gemaakt hoe de transitievergoeding moet worden berekend, te weten:

- 1/12 van het vaste loon, inclusief ploegentoeslag en overwerkvergoeding, in de 12 maanden voorafgaande aan het ontslag;
- 1/12 van het vakantiegeld en de vaste eindejaarsuitkering waar de werknemer binnen een periode van 12 maanden recht op heeft;
- 1/36 van het overeengekomen variabele loon in de 3 kalenderjaren voorafgaand aan het jaar van ontslag.

Hieronder vallen bonussen, winstuitkeringen en eindejaarsuitkeringen.

De bijtelling auto en het werkgeversdeel pensioen vallen niet onder het loonbegrip voor de transitievergoeding. Als de arbeidsovereenkomst korter heeft geduurd dan 12 dan wel 36 maanden, moet de berekening tijdsevenredig plaatsvinden.

1.22 Stuur de rekeningen per e-mail!

Ondernemers kunnen (al jaren, vanaf 12 februari 2009) hun rekeningen volledig elektronisch verzenden. Financiën heeft de regels voor het elektronisch factureren vergaand vereenvoudigd. De opmaak en het versturen van de factuurgegevens is vormvrij; voor elektronische facturen gelden dezelfde eisen als voor papieren facturen. Voor het elektronisch verzenden van de factuur geldt nog maar één voorwaarde: de afnemer moet dat aanvaarden. De ondernemer kan die wijze van facturering vooraf met zijn afnemer afspreken, maar dat is niet vereist. Als de afnemer de factuur zonder commentaar verwerkt en betaalt, wordt hij geacht akkoord te gaan met de elektronische verzending. Bij transacties tussen ondernemers in Nederland zal dat naar verwachting geen problemen opleveren.

Een elektronische factuur moet dezelfde gegevens bevatten als een papieren factuur. Ook de bewaarplicht is gelijk: de ondernemer die de factuur verzendt én de ondernemer die de factuur krijgt, moeten die zeven jaar bewaren. De ondernemer is vrij in de wijze waarop hij de facturen opslaat. Hierbij geldt wel als voorwaarde dat de ondernemer de factuurgegevens op verzoek van de inspecteur binnen een redelijke termijn ter beschikking moet kunnen stellen.

1.23 Btw-factuurvereisten: een postbus is géén adres!

Als ondernemer bent u verplicht een factuur op te maken voor alle goederen en diensten die u andere ondernemers levert. Dat geldt ook voor rechtspersonen die geen ondernemer zijn, zoals verenigingen en stichtingen. Die factuur moet aan diverse vereisten voldoen wil de afnemer de hem in rekening gebrachte omzetbelasting als voorbelasting kunnen aftrekken. Die factuurvereisten zijn in de wet omzetbelasting vastgelegd. Een van die eisen is de vermelding van de volledige naam en het volledige adres van leverancier én afnemer.

Let op: een postbusnummer is niet voldoende! U moet het adres van de feitelijke vestiging van beide ondernemingen vermelden. Anders gaat de fiscus moeilijk doen.....

1.24 Een btw-nihil-aangifte: Zeker weten?

Als u een btw-nihilaangifte doet, moet u zeker weten dat u over dat aangiftetijdvak geen btw hoeft af te dragen. Een 'voorlopige' nihil-aangifte, omdat u nog niet alle gegevens voor die aangifte bij de hand heeft, kan u duur komen te staan. Als later blijkt dat u over dat aangiftetijdvak toch btw verschuldigd bent, heeft u die belasting niet op tijd betaald. En dat is (sinds 1 januari 2014) een strafbaar feit: het opzettelijk niet of te laat betalen van omzetbelasting is een strafbaar feit waarvoor u een boete of zelfs een gevangenisstraf kunt krijgen. Het herstellen van zo'n nihil-aangifte is op zich geen probleem, dat kan nog steeds. Maar de te late betaling kunt u niet meer herstellen. Voorkomen is veel beter dan genezen.....

1.25 Nieuwe btw-regels voor telecom-, omroep- en elektronische diensten

Per 1 januari 2015 is de plaats van dienst voor de heffing van omzetbelasting aangepast voor telecom-, omroep- en elektronische diensten. Onder de nieuwe regeling zijn die diensten altijd btw-belast in het land waar de klant, de afnemer woont, ongeacht of dat een ondernemer of een particulier is.

Een ondernemer in Nederland die dergelijke diensten 'over de grens' aanbiedt heeft sinds 1 januari 2015 met drie verschillende situaties te maken:

- de klant is een particulier en woont in een andere EU-lidstaat: de ondernemer moet btw betalen in het land waar deze particulier woont.
- de klant is een ondernemer en is in een andere EU-lidstaat gevestigd: de ondernemer hoeft geen btw af te dragen, de klant-ondernemer betaalt de btw in eigen land op basis van de verleggingsregeling.
- de klant is een particulier of ondernemer en woont / is gevestigd in een land buiten de Europese Unie: de ondernemer hoeft geen EU-btw af te dragen.

De gewijzigde regels zijn van toepassing voor aanbieders van telecommunicatiediensten (telefoon, sms e.d.), elektronische diensten (bouwen en monitoring van websites, software, toegang geven tot databanken, het downloaden van muziek, films of spellen, e-learning, e.d.) en omroepdiensten (radio en televisie).

1.26 Bouwterrein: per 2017 geldt een ruimte uitleg

De uitleg van het begrip 'bouwterrein' is van belang voor de samenloopregeling van de omzet- en overdrachtsbelasting. Bij levering van een 'bouwterrein' is omzetbelasting verschuldigd (die de koper als voorbelasting in aftrek kan brengen), en daardoor is die levering vrijgesteld van (de kostprijsverhogende) overdrachtsbelasting.

Het begrip 'bouwterrein' wordt voor de omzetbelasting nader gedefinieerd naar aanleiding van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie. Het Nederlandse wettelijke begrip 'bouwterrein' kent diverse limitatieve vereisten, het Europese Hof komt tot een veel ruimere uitleg. Vanaf 2017 geldt als bouwterrein 'onbebouwde grond die kennelijk bestemd is om te worden bebouwd met een of meer gebouwen'. Daarbij spelen de intenties van partijen een belangrijke rol, mits die met objectieve gegevens kunnen worden onderbouwd. Zo is ook sprake van een 'bouwterrein' als de leverancier grond levert waarop nog een gebouw staat maar waarbij hij zich verplicht heeft om dat gebouw in het kader van de levering volledig te slopen. Een bouwondernemer of projectontwikkelaar heeft vanaf 2017 niet meer de keuze tussen het beperkte of ruime begrip 'bouwterrein', en dat kan nadelig uitpakken

1.27 Oude administratie wegdoen

De wettelijke bewaartermijn van boeken, bescheiden en andere gegevensdragers is zeven jaar. Dat betekent dat u aan het einde van dit jaar uw administratie over 2010 en voorgaande jaren (grotendeels) kunt vernietigen. De bewaarplicht van zeven jaar geldt voor alle basisgegevens (zoals het grootboek, de facturen van debiteuren en crediteuren, de in- en verkoopadministratie, de voorraadgegevens en de loonadministratie) en de overige gegevens die van belang kunnen zijn bij een belastingcontrole. De algemene wettelijke bewaartermijn van zeven jaar is korter dan de btw-herzieningstermijn voor onroerende zaken en rechten waaraan deze zijn onderworpen. De (al dan niet vrijgestelde) btw-ondernemer blijft daarom verplicht om te bewaren: alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan - betreffende onroerende zaken en rechten waaraan onroerende zaken zijn onderworpen - gedurende negen jaar volgend op het jaar waarin de btw-ondernemer het goed is gaan gebruiken (= de herzieningstermijn).

Deel 2: Tips voor ondernemers met een BV

2.1 Tarief vennootschapsbelasting omlaag

In het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' van de coalitie Rutte III wordt voorgesteld om het tarief van de vennootschapsbelasting stapsgewijs te verlagen van 25% naar 21%. Het tarief gaat per 1 januari 2019 naar 24%, per 2020 naar 22,5% en per 2021 naar 21%. Ook het tarief in de eerste schijf gaat met dezelfde stappen omlaag van 20% naar 16%.

Door deze tariefsverlaging komt Nederland op min of meer gelijke hoogte met het door andere EU-lidstaten gemiddeld gehanteerde tarief voor de vennootschapsbelasting van 21,5%. De tariefsverlaging maakt Nederland aantrekkelijker als vestigingsland.

De stapsgewijze tariefsverlaging maakt het aantrekkelijk om kosten in de tijd naar voren te halen, naar 2017 of 2018, vanwege de aftrek tegen dan nog 25% of 20%, en het zoveel mogelijk uitstellen van winst om die te incasseren tegen het lage tarief van 21% of 16% in 2021.

De eerder aangekondigde verlenging van de schijf met het 20% tarief in de vennootschapsbelasting gaat niet door: de tariefopstap blijft € 200.000.

2.2 Beperkte afschrijving gebouwen

BV's mogen vanaf 2019 een gebouw in eigen gebruik niet verder afschrijven dan tot op 100% van de WOZ-waarde. Deze afschrijvingsbeperking bestaat al jaren voor beleggingspanden, Rutte III wil die ook invoeren voor panden in eigen gebruik. Er is nog niets bekend over overgangsrecht.

De bestaande afschrijvingsbeperking voor beleggingspanden is fundamenteel in strijd met het principe van afschrijvingen, en deze uitbreiding naar panden in eigen gebruik maakt het alleen maar erger. Het regeerakkoord biedt geen enkele onderbouwing voor deze nieuwe afschrijvingsbeperking. De voorgestelde afschrijvingsbeperking gaat niet gelden voor ondernemers in de inkomstenbelasting. Dat verschil in fiscale behandeling laat zich niet verklaren. De afschrijvingsbeperking is een grondslag verbredende maatregel die de verlaging van het tarief van de vennootschapsbelasting deels weer ongedaan maakt.

2.3 Het AB-tarief gaat naar 28,5%

Rutte III wil het tarief in box 2 voor het belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang gefaseerd verhogen, van 25% naar 27,3% in 2020 en aansluitend naar 28,5% in 2021. Deze tariefsverhoging wordt voorgesteld om het globale evenwicht qua belastingheffing tussen BV's en ondernemingen in de inkomstenbelasting in stand te houden. Dat deze tariefsverhoging zal leiden tot een versnelde uitstoot van winstreserves uit de BV – door dividenduitkeringen – is voorzien: voor 2019 is een extra belastingopbrengst van 1,4 miljard ingeboekt.

2.4 Dga: let op uw rekening-courantschuld

Veel directeuren-groootaandeelhouders bankieren bij hun bv. Zij nemen geld op bij de bv voor privé-uitgaven, om mee te beleggen, en wat al niet meer. Die opnames worden in rekeningcourant geboekt, en zo loopt de schuld aan de bv van jaar tot jaar steeds hoger op. Soms tot forse bedragen. De inspecteur wil dan nog wel eens het standpunt innemen dat er sprake is van een – vermomde – dividenduitkering door de bv aan de dga en die met 25% aanmerkelijkbelang-heffing belast. Dat levert regelmatig fiscale procedures op.

De belastingrechter moet dan de grens trekken: kan de dga de schuld in rekening-courant nog aflossen, of hebben de opgenomen gelden definitief het vermogen van de bv verlaten. De rechter kijkt dan niet alleen naar de financiële positie van de dga, maar ook naar de aanwezigheid van een schriftelijk overeenkomst

van geldlening, én welke invorderingsmaatregelen de bv heeft getroffen. Als de bv niets doet terwijl de schuld van de dga in rekening-courant alsmaar verder oploopt, is dat een sterke aanwijzing dat partijen niet de bedoeling hebben gehad om de opgenomen gelden ooit nog terug te betalen. Voor de dga ligt de bestuurdersaansprakelijkheid dan op de loer. Zorg ervoor dat het zover niet komt: let op uw schuld in rekening-courant!

2.5 Rekening-courantschuld: gewoon wegstrepen

Als de dga een schuld heeft aan zijn bv, in rekening-courant, tot een fors bedrag, en het is al lang duidelijk dat hij die schuld niet meer kan aflossen, dan kan de dga die schuld simpelweg wegstrepen. Gewoon doorhalen, en weg is de schuld! Aldus het opmerkelijke advies van een fiscaal adviseur in het tv-programma Business Class.

Deze oplossing is niet zo simpel en goudgerand als die geschetst wordt. Als een dga al jaren een forse schuld aan zijn bv heeft, en hij die nimmer meer kan aflossen, is de lening op enig tijdstip in het verleden omgezet in een (vermomde) uitdeling van winst. De opnamen in rekening-courant hebben op het tijdstip dat de mogelijkheid van terugbetaling – objectief bezien – is vervallen het karakter van een dividend-uitkering gekregen. De inspecteur had op dát moment moeten handelen, en de debetstand bij de dga in de aanmerkelijkbelang-heffing moeten betrekken. Die belastingheffing had moeten plaatsvinden in het jaar waarin is komen vast te staan dat de dga de opnamen in rekening-courant niet meer kan terugbetalen (zo blijkt uit een uitspraak van rechtbank Den Haag). Door dat niet te doen, heeft de inspecteur zijn rechten verspeeld. En navorderen kan hij niet meer, want daarvoor ontbreekt het vereiste nieuw feit. Dat laatste punt is de achilleshiel in het standpunt van de fiscale adviseur. Uit vele uitspraken blijkt dat de inspecteur het nieuwe feit voor navordering niet snel verspeelt. Is de aangifte verzorgd door een te goeder naam en faam bekend staand accountants- of belastingadvieskantoor, dan kan de inspecteur er in beginsel van uitgaan dat de aangifte correct is. Navordering blijft dan mogelijk. En navordering is altijd mogelijk als de belastingplichtige te kwader trouw is; de eis van een nieuw feit vervalt dan. Navordering is ook mogelijk ingeval van een zgn. kenbare fout. De ruime mogelijkheden tot navordering maken deze ‘oplossing’ voor de debetstand in rekening-courant –nagenoeg – tot een illusie.

Let op: Financiën bestrijdt het ‘wegstrepen van de rekening-courantschuld’ met een strafrechtelijke aanpak.

2.6 Teruggaaf agio: pas op met voortijdige creditering

De terugbetaling van aandelenkapitaal door een bv aan haar aandeelhouder kan in beginsel belastingvrij plaatsvinden. Dat is logisch: de aandeelhouder krijgt terug wat hij eerder zelf in de bv heeft gestort. De wet hanteert daarbij een objectief stelsel: voor een belastingvrije terugbetaling is niet vereist dat het kapitaal door die desbetreffende aandeelhouder is gestort.

Voor aanmerkelijkbelang-aandeelhouders – zoals de dga – kent de wet een specifieke voorwaarde: de terugbetaling is belastingvrij voor zover die niet meer bedraagt dan de verkrijgingsprijs van de aanmerkelijkbelang-aandelen en ‘tevorens de vergadering van aandeelhouders tot deze teruggaaf heeft besloten en de nominale waarde van de desbetreffende aandelen bij statutenwijziging met een gelijk bedrag is verminderd’.

De belastingrechter legt die laatste zinsnede strikt uit, zo blijkt uit een recente uitspraak. In de berechte casus werd een terugbetaling van € 2.250.000 belast vanwege een voortijdige creditering in rekening-courant.

Let op de formaliteiten bij terugbetaling van aandelenkapitaal!

2.7 Zakelijkheid is troef

Hebt u uw holding en een of meer werk-bv's in een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting? Zorg er dan voor dat de onderlinge transacties tussen de bv's zakelijk geprijsd zijn én dat u dat kunt aantonen. U voorkomt daarmee problemen als de fiscale eenheid verbroken wordt, bijvoorbeeld bij verkoop van de aandelen in een werk-bv. Als de onderlinge transacties – tussen de holding en een werk-bv of tussen de werk-bv's onderling – niet zakelijk zijn, zal bij verbreking van de eenheid alsnog afgerekend moeten worden over de verschoven stille reserves.

2.8 Onzakelijke lening: verbondenheid niet vereist

Een onzakelijke lening is een lening, waarbij een geldverstrekking plaatsvindt 'onder zodanige voorwaarden en omstandigheden dat de geldgever een debiteurenrisico loopt dat een onafhankelijke derde niet zou hebben aanvaard'. Het gaat om een onzakelijk debiteurenrisico (ODR) dat onbeprijgbaar is: er kan geen (niet winstdelende) rente worden vastgesteld waarbij een onafhankelijke derde bereid zou zijn geweest eenzelfde debiteurenrisico te aanvaarden onder overigens dezelfde voorwaarden en omstandigheden. De creditrice kan een onzakelijke lening niet afwaarderen als de debitrice in gebreke blijft. Daarbij is niet vereist dat creditrice en debitrice 'verbonden lichamen' zijn, zo heeft Rechtbank Zeeland – West-Brabant recent beslist. Ook tussen niet-gelieerde partijen kan sprake zijn van een lening met een debiteurenrisico dat een derde niet zou hebben aanvaard, maar dat de geldlenende vennootschap op zich neemt om het belang van haar aandeelhouder te dienen.

Deze uitspraak kan verstrekkende gevolgen hebben. De holding van senior die de aandelen in de werk-bv overdraagt aan de holding van junior kan haar vordering op de oude werk-bv nimmer in aftrek brengen, ook niet als deze bv failliet gaat / geliquideerd wordt. De holding van senior lijdt dan immers geen liquidatieverlies: zij heeft geen aandelenbelang meer in de werk-bv!

2.9 Leningen: altijd schriftelijk vastleggen

Als de bv een lening verstrekt aan een dochtermaatschappij, is het zaak om die lening en de voorwaarden van die lening altijd schriftelijk vast te leggen. De Hoge Raad heeft in 2008 beslist dat een verlies op een op zichzelf zakelijke lening niet aftrekbaar is als de vormgeving van de lening onzakelijk is. In casu was er géén leningsovereenkomst opgemaakt, waren er géén zekerheden verstrekt en was er géén aflossingsschema opgesteld. Het blijkt dat de Belastingdienst heel vaak de afwaardering van een vordering weigert op grond van dit arrest. De consequenties van dit arrest zijn te voorkomen door wél een goede leningsovereenkomst op te stellen. Verstrekt u een lening aan een verbonden lichaam of hebt u dat al gedaan, stel dan een goede leningsovereenkomst op. Daarmee voorkomt u onnodige problemen bij een eventuele afwaardering van de vordering.

2.10 Kosten in de bv: privé of zakelijk motief

De belastingrechter is de laatste jaren steeds strenger bij de beoordeling van gemengde uitgaven in eenpersoonsvennootschappen. Dat zijn bv's waarbij de dga de mogelijkheid heeft om in de bv uitgaven te doen die zakelijk nuttig zijn, maar die privé ook erg leuk uitpakken. Zoals de aanschaf van een exclusieve auto. Die is nuttig en nodig voor zakelijke ritten, denk aan het bezoeken van relaties en het woon-werkverkeer, en het rijden in zo'n auto is voor de dga geen straf. Bij de beoordeling van zo'n uitgave is het motief van de uitgave van groot belang. Waarom koopt de ondernemer – de eenpersoons-bv – zo'n luxe auto?

Uitgaven die de bv doet met het oog op de zakelijke belangen zijn zonder meer als kosten op te voeren. De

noodzaak voor zo'n uitgave speelt geen enkele rol, het gaat om het motief van de uitgave. Hierbij geldt dat de inspecteur het bedrijfsbeleid van de ondernemer niet mag beoordelen. Hij mag de efficiency van de uitgave niet ter discussie stellen, hij mag uitsluitend het motief beoordelen. Dat geeft de ondernemer met een eenpersoons-bv een ruime marge van handelen, maar er zijn grenzen. En de rechter heeft die grenzen getrokken, in een serie van rechterlijke uitspraken. Die uitspraken gaan over Cessna's, maar ook over renpaarden als middel voor reclame voor de bedrijfsactiviteiten van de bv, of het organiseren van kart-races.

Als de bv een uitgave doet waarmee zakelijke belangen én de persoonlijke belangen van de dga zijn gediend, is in beginsel sprake van een kostenpost. Maar dat ligt anders als er sprake is van een wanverhouding, als vaststaat dat die uitgave nooit tot een positieve bijdrage aan het bedrijfsresultaat zal leiden. Bij zo'n uitgave zegt de belastingrechter 'kan geen redelijk oordelend ondernemer volhouden dat hij die uitgave heeft gedaan met het oog op de zakelijke belangen van de onderneming'. In feite toetst de rechter de efficiency van de uitgave, maar de formulering van de uitspraak koppelt hij aan het motief daarvan. Zo'n wanverhouding is direct herkenbaar: er is sprake van een kosten-batenanalyse die per definitie negatief uitpakt. Dat criterium biedt geen soelaas bij gemengde uitgaven met een moeilijk meetbare directe opbrengst. Zoals de aanschaf van een dure auto. Daar heeft de Hoge Raad een paar jaar geleden een meer gedetailleerd criterium voor gegeven. Als de uitgave een zakelijk doel heeft, is sprake van kosten tenzij blijkt dat die uitgave mede is ingegeven om de persoonlijke behoeften van de dga te bevredigen. Dat laatste gedeelte van de uitgave ontbeert het vereiste zakelijke motief en dat is daarom geen kostenpost, maar een uitdeling van winst. De uitgave wordt voor fiscale doeleinden in tweeën geknipt. Met alle vervelende gevolgen van dien.

Ga na of u in 2017 in de bv geen 'al te gekke' uitgaven heeft gedaan waarvan de inspecteur probleemloos kan aantonen dat met die uitgaven vooral uw privédoeleinden zijn gediend. Voer zo nodig een correctie door en neem een deel van de uitgave voor uw privérekening.

2.11 Gebruikelijkloonregeling dga's aangepast

De dga die werkzaamheden verricht voor zijn vennootschap - waarin hijzelf of zijn partner een aanmerkelijk belang heeft - valt onder de gebruikelijkloonregeling. Dat geldt ook voor die partner. De gebruikelijkloonregeling is per 1 januari 2015 aangepast: de doelmatigheidsmarge is van 30% naar 25% gebracht én de toets voor de vaststelling van het gebruikelijke loon is gewijzigd. Het loon van de directeur-groootaandeelhouder wordt voortaan ten minste gesteld op de hoogste van de volgende bedragen:

- 75% van het loon uit de 'meest vergelijkbare dienstbetrekking', of
- het hoogste loon van de overige werknemers die in dienst zijn van de vennootschap of de daarmee verbonden vennootschappen, of
- de wettelijke ondergrens van € 45 000.

Met deze aanpak is ook een wijziging doorgevoerd in de verdeling van de bewijslast. Onder de oude regeling moest de dga een loon van minder dan € 45.000 aannemelijk maken, de inspecteur moet aannemelijk maken dat een hoger loon reëel is. Onder de nieuwe regeling moet de dga ook een loon van meer dan € 45.000 aantonen. De doelmatigheidsmarge – de marge ter vermindering van geschillen – is teruggebracht tot 25%. Voorts moet het loon voortaan getoetst worden aan dat van de 'meest vergelijkbare dienstbetrekking'. Dat is ruimer dan de huidige toets aan het loon in een 'soortgelijke dienstbetrekking'.

2.12 De meest vergelijkbare dienstbetrekking

De nieuwe gebruikelijkloonregeling verplicht de dga om zijn salaris uit de bv te vergelijken met (75%) van het loon uit 'de meest vergelijkbare dienstbetrekking'. Voor dga's die hun onderneming of praktijk samen met anderen in een maatschap of een ander samenwerkingsverband drijven, is dat vaak het salaris dat de

mede-beroepsbeoefenaren bij hun bv opnemen. In veel gevallen is dat de best vergelijkbare dienst-betrekking: de maten verrichten dezelfde werkzaamheden, voor dezelfde groep cliënten, bij ziekte etc. nemen ze elkaars werkzaamheden over, etc.

Als de maten uit het samenwerkingsverband eenzelfde winstaandeel ontvangen, of bij dat samenwerkingsverband dezelfde managementfee declareren, is een verschil in salaris voor de afzonderlijke dga's uit hun persoonlijke bv niet te verklaren. Als een of meer van de dga's een veel hoger salaris bij hun bv opnemen dan de andere maten kan de inspecteur met de nieuwe gebruikelijkloonregeling alle dga's datzelfde hogere salaris opleggen.

2.13 Gebruikelijk loon: hoger salaris met de afroommethode

Dga's die met hun persoonlijke werkzaamheden nagenoeg de gehele omzet in de bv verdienen, moeten er rekening mee houden dat de inspecteur hun salaris uit de bv op een hoog bedrag kan vaststellen door de zogenoemde afroommethode toe te passen.

De Hoge Raad heeft (in september 2004) beslist dat bij bv's waarvan de omzet voor 90% of meer voortvloeit uit de door de dga verrichte arbeid, het gebruikelijke loon kan worden gesteld op de omzet in de bv, verminderd met de daaraan toe te rekenen kosten, lasten en afschrijvingen anders dan de arbeidsbeloning van de dga. Van dat netto-omzetbedrag moet de dga dan 70% als salaris rekenen. Deze zogenaamde afroommethode leidt voor veel dga's met een 'rugzak-bv' tot een aanzienlijk hogere arbeidsbeloning dan de beloning die zij in aanmerking (willen) nemen.

2.14 Gebruikelijk loon: de parttime werkende dga

De gebruikelijkloonregeling verplicht een dga om (dit jaar) een salaris van ten minste € 45.000 bij zijn bv in rekening te brengen. Als de dga een lager salaris in aanmerking wil nemen, zal hij dat aannemelijk moeten maken. De bewijslastverdeling ligt vast: de dga moet de zakelijke hoogte van zijn salaris kunnen aantonen. De dga die parttime voor zijn bv werkt kan er dan ook niet op rekenen dat hij zijn salaris zonder meer op een (tijds)evenredig gedeelte van € 45.000 kan stellen. Hij zal moeten aantonen dat zijn beloning, zakelijk gezien, lager kan zijn dan het normbedrag van € 45.000. Vergaar gegevens waarmee u het gewenste salaris kunt motiveren.

2.15 Stel de btw-aftrek in de holding-bv veilig

Een holding-bv kan de haar in rekening gebrachte btw als voorbelasting in aftrek brengen indien en voor zover die bv btw-belaste prestaties verricht. Als de holding-bv zich actief bemoeit met het beheer van de dochtervennootschappen – en daarover het management voert – is dat voldoende voor aftrek van de btw-voorbelasting. Het enkel houden van pakketten aandelen in dochtervennootschappen is niet voldoende; de holding moet zich moeien met het beheer van die vennootschappen. Als de holding-bv zich niet bemoeit met de dochtervennootschappen, en zij slechts passief de aandelen in die bv's houdt, is de bv geen btw-ondernemer. Zij verricht geen economische activiteiten: zo'n 'zuivere holding' heeft geen recht op btw-aftrek. Bij een combinatie – zuiver en moeiend – moet de holding-bv de haar in rekening gebrachte omzetbelasting splitsen en is de btw aftrekbaar in de verhouding van economische en niet economische activiteiten. U optimaliseert de BTW-aftrek in de holding-bv door die bv maximaal 'moeiend' in te zetten ten opzichte van de dochtervennootschappen.

Heeft de holding geen dochtervennootschappen, dan is een btw-aftrek in beginsel niet mogelijk. In beginsel niet, dus soms wel. En wel als de holding-bv kan aantonen dat zij werkzaamheden verricht die gericht zijn op toekomstige btw-belaste economische activiteiten. De holding-bv moet die toekomstige economische activiteiten wel aannemelijk kunnen maken, met een bedrijfsplan, memo's, conceptovereenkomsten.

2.16 Waardeer de vordering op uw bv af!

De dga die een vordering op zijn bv heeft, valt daarmee onder de terbeschikkingstellingsregeling, een onderdeel van de bron 'resultaat uit overige werkzaamheden'. Dat 'resultaat' moet, globaal gezegd, worden vastgesteld volgens de regels voor de fiscale winstbepaling, als ware het een onderneming. En dat betekent dat de rente en de waardeveranderingen van die vordering tot het inkomen van de dga in box 1 behoren. Gevolg daarvan is dat wanneer de vordering minder waard wordt - omdat de bv minder draait - de dga zijn vordering op de bv kan afwaarderen ten laste van zijn inkomen in box 1. Een onvolwaardige vordering moet, conform de spelregels van goed koopmansgebruik, niet op de nominale waarde maar op de lagere werkelijke waarde worden gezet. Het verlies dat daardoor ontstaat kan de dga verrekenen met andere inkomsten in box 1, bijvoorbeeld met zijn salaris uit de bv. En dat kan hem een belastingbesparing opleveren van maximaal 52% over het bedrag van de afwaardering!

2.17 Vordering/schuld in rekening-courant

De dga die een vordering in rekening-courant op zijn bv heeft, moet die vordering in box 1 onder de terbeschikkingstellingregeling (tbs-regeling) verantwoorden. De rente op die vordering behoort tot zijn inkomen in box 1. Heeft hij een schuld in rekening-courant, dan moet die schuld in box 3 worden verantwoord.

Dat verschil in fiscale behandeling tussen een vordering en een schuld in rekening-courant leidt tot ongerijmde resultaten. Doordat de dga een creditstand in rekening-courant onder de tbs-regeling moet aangeven, moet hij voor de perioden van het jaar waarin hij een vordering op de bv heeft, een tbs-jaar-rekening opmaken. Ontstaat vervolgens een schuld in rekening-courant, dan moet de 'tbs-onderneming' met een slotbalans worden afgesloten: de rekening-courant positie gaat dan van box 1 over naar box 3. De dga die in één kalenderjaar meerdere keren door de debet-creditgrens in rekening-courant gaat, moet zich suf boekhouden! Dat maakt het wenselijk om te voorkomen dat er een vordering in rekening-courant ontstaat. Financiën heeft op praktische gronden - ter vermindering van administratieve lasten - goedgekeurd dat de dga geen rente als resultaat uit overige werkzaamheden in aanmerking hoeft te nemen als zijn rekening-courantvordering gedurende het gehele kalenderjaar niet uitkomt boven de € 17.500. Uiteraard mag de bv dan geen rentekosten in aftrek brengen.

2.18 Check de statutaire doelstelling van uw bv

Bent u dga en verricht u namens uw bv regelmatig transacties die niet of nauwelijks te rijmen zijn met de statutaire doelstelling van uw bv? Laat die doelstelling dan aanpassen. Dat vergt een statutenwijziging bij notariële akte. Als u als dga transacties en/of werkzaamheden namens de bv verricht die niet onder de statutaire doelstelling zijn te rangschikken, bent u daarvoor als bestuurder in privé aansprakelijk als het fout gaat.

2.19 Dga: beperk uw persoonlijke aansprakelijkheid

Veel MKB-ondernemers drijven hun onderneming in een bv om hun privévermogen te beschermen voor bedrijfsrisico's. De dga treedt op als bestuurder van de bv, de bv is als rechtspersoon zelf aansprakelijk voor de transacties die zij – door het handelen van de bestuurder – aangaat voor de bedrijfsuitoefening: de persoonlijke aansprakelijkheid van de dga is normaliter beperkt tot het bedrag dat hij voor de aandelen in de bv heeft opgeofferd. Maar die zekerheid is minder groot dan veel dga's denken! Een strikte scheiding tussen het privévermogen en de bv loopt meestal spaak omdat financiers van de bv (aanvullende) privézeekerheden van de dga eisen. Daarnaast heeft de fiscale wetgever de afgelopen jaren vele

maatregelen getroffen waardoor de dga in privé – hoofdelijk, naast de bv – kan worden aangesproken als de bv niet (tijdig) aan haar verplichtingen voldoet.

Maar ook buiten het belastingrecht loopt de dga in toenemende mate het risico dat hij in privé moet opdraaien voor ‘missers’ bij de bedrijfsuitoefening in de bv. Het dreigement van ‘onbehoorlijk bestuur’, met het risico om daarvoor in privé te worden aangesproken, is al lang niet meer beperkt tot bestuurders van beursgenoteerde vennootschappen, de claimcultuur krijgt ook het MKB steeds vaster in zijn greep.

Dga’s die het risico van een aansprakelijkstelling in privé willen minimaliseren, moeten veel in de wet vastgelegde verplichtingen nakomen. Dat geldt in het bijzonder bij een éénpersoons-bv, als de dga samen met zijn partner (of als een holding-bv) alle aandelen in de bv houdt. Veel dga’s ervaren die verplichtingen als een formaliteit, maar dat maakt het naleven ervan niet minder noodzakelijk! Bent u een dga met een éénpersoons-bv? Zorg dan voor een correcte vastlegging van de rechtshandelingen tussen u zelf en de bv als die transactie niet behoort tot de normale bedrijfsuitoefening van de bv én u de bv bij die transactie vertegenwoordigt. Controleer regelmatig of de inschrijving van de bv en de bestuurder(s) in het Handelsregister nog wel correct is. En pas op met al te gewaagde investeringsplannen. Als u als dga op naam van de bv verplichtingen aangaat terwijl u weet of behoort te weten dat de bv die verplichtingen niet kan nakomen én de bv geen verhaal biedt, loopt het risico op een persoonlijke aansprakelijkheidsstelling snel - hoog - op.

2.20 Meld betalingsonmacht bv tijdig

Heeft uw bv liquiditeitsproblemen? Kan uw bv de verschuldigde loonheffing en of omzetbelasting niet op tijd betalen? Zorg er dan voor dat u als bestuurder van de bv die betalingsonmacht tijdig meldt bij de ontvanger van de Belastingdienst. Een melding is tijdig als die wordt gedaan binnen twee weken nadat de belastingen of premies moeten zijn betaald. Bij belasting op aangifte is dat binnen twee weken nadat het bedrag van de aangifte moet zijn betaald, bij een naheffingsaanslag binnen twee weken na de uiterste betaaldatum van de naheffingsaanslag.

Heeft de bv al een aanmaning gehad om de verschuldigde belasting te betalen? Ook dan heeft u nog veertien dagen de tijd om de betalingsonmacht te melden. De Hoge Raad heeft expliciet goedgekeurd dat zo’n melding tijdig en rechtsgeldig is.

Deel 3: Tips voor ondernemers met een eenmanszaak

3.1 Anticipeer op de nieuwe regeling voor zzp-ers

Rutte III wil de fiscale en juridische positie van ZZP-ers ingrijpend wijzigen. De aangekondigde nieuwe regeling - in het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' - moet per 1 januari 2019 ingaan. De huidige wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) komt te vervallen. ZZP-ers die hun diensten aanbieden tegen een laag tarief worden geacht in loondienst te zijn bij hun opdrachtgever als zij ofwel langere tijd voor dezelfde opdrachtgever werken (langer dan 3 maanden) ofwel bij de opdrachtgever reguliere bedrijfsactiviteiten verrichten. Dat lage tarief moet nog worden vastgesteld: dat zal waarschijnlijk uitkomen tussen de € 15 en € 18 per uur. Voor ZZP-ers met een hoog tarief (waarschijnlijk vanaf € 75 per uur) komt er een 'opt out' uit de loonheffingen als zij ofwel kortere tijd voor dezelfde opdrachtgever werken (korter dan een jaar) ofwel voor die opdrachtgever niet reguliere bedrijfsactiviteiten verrichten. Voor ZZP-ers boven het lage tarief (van € 15 tot € 18) wordt een 'opdrachtgeversverklaring' ingevoerd. De opdrachtgever kan die verkrijgen door een webmodule in te vullen. In die module wordt een aantal vragen gesteld aan de opdrachtgever over de aard van de werkzaamheden. Daarbij wordt het onderdeel 'gezagsverhouding' verduidelijkt. De opdrachtgeversverklaring biedt de opdrachtgever zekerheid vooraf, een vrijwaring voor de loonbelasting en premies werknemersverzekeringen. Die vrijwaring vervalt als blijkt dat de webmodule niet naar waarheid is ingevuld. ZZP-ers en hun opdrachtgevers krijgen de tijd om te wennen aan de nieuwe wet- en regelgeving. Na invoering daarvan zal de Belastingdienst een jaar lang een terughoudend handhaving-beleid voeren, waarbij de Belastingdienst een coachende rol heeft en partijen helpt bij toepassing van de nieuwe regelgeving.

3.2 Zorg voor een urenadministratie

Het uren criterium is de sleutel tot vele fiscale gunstregelingen voor IB-ondernemers. Denk aan de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek, de oudedagsreserve, de aftrek voor speur- en ontwikkelingswerk en de meewerkaftrek. U moet aannemelijk maken dat u in een kalenderjaar ten minste 1.225 uur aan de onderneming hebt besteed. Als u geen startende ondernemer (meer) bent, en u verricht naast het werk voor uw onderneming nog andere werkzaamheden (in of buiten dienstbetrekking), dan moet u tevens aannemelijk maken dat van de voor werkzaamheden beschikbare tijd meer dan de helft is besteed aan uw onderneming. Het is noodzakelijk dat u bijhoudt hoeveel uren u voor de onderneming bezig bent en wat u in die tijd hebt gedaan. Een achteraf opgemaakte urenstaat en/of een te globale urenstaat kan ertoe leiden dat de zelfstandigenaftrek en enkele andere ondernemersfaciliteiten worden geweigerd. Bij de bestede uren moet u niet alleen denken aan de directe uren. Ook de indirecte uren kunnen meetellen. Denk hierbij aan reisure (waaronder óók het woon-werkverkeer), overleg en onderhoudswerkzaamheden, telefoon-gesprekken met klanten, administratievoering, acquisitie, enzovoort. De daaraan bestede uren tellen mee voor het uren criterium.

3.3 Starter: voorbereidingstijd telt mee voor uren criterium

Een starter voldoet aan het uren criterium als hij per jaar ten minste 1.225 uur in én voor zijn onderneming werkt. Wordt de onderneming in de loop van het jaar gestart, dan blijft de urengrens onverkort op 1.225 uur gehandhaafd: er vindt géén tijdsevenredige vermindering plaats. Voor de 1.225 uren tellen alle uren met directe én indirecte werkzaamheden mee. Ook de tijd die gependeed wordt aan het op peil houden of brengen van algemene vaardigheden als ondernemer. Plus de voorbereidingstijd om de onderneming van de grond te krijgen. Denk aan de uren die besteed worden voor het schrijven van een businessplan, het volgen van seminars, het overleggen met potentiële financiers, de contacten met de Kamer van Koophandel of het bouwen van een goede website. Zelfstandigen zonder personeel en alle andere starters mogen deze uren meetellen om aan het uren criterium te voldoen.

3.4 Reistijd in loondienst telt mee voor uren criterium

De ondernemer die ook in loondienst werkzaam is, moet een goede urenadministratie voeren om aan te kunnen tonen dat hij het uren criterium haalt. Als hij in aanmerking wil komen voor de ondernemersaftrek moet hij in een kalenderjaar ten minste 1.225 uur besteden aan het drijven van zijn onderneming, plus – als hij geen starter meer is – meer dan de helft van zijn voor werkzaamheden beschikbare tijd (het groten-deels criterium). Rechtbank Den Haag heeft beslist dat de reistijd van het woon-werkverkeer voor de dienstbetrekking niet meetelt bij de toetsing aan het groten-deels criterium. Hof den Haag heeft die uitspraak vernietigd: de reistijd is besteed voor de dienstbetrekking en telt wél mee voor die toetsing.

Rechtbank Den Haag besliste dat de reistijd niet meetelde omdat deze uren geen deel uitmaken van de arbeidsovereenkomst: reistijd is geen werktijd. Hof Den Haag vindt het niet van belang of de reistijd als werktijd kwalificeert. De reistijd heeft betrekking op het dienstverband: 'het oogmerk waarmee dit verkeer plaatsvindt is het verrichten van de werkzaamheden in dienstbetrekking'.

De uitspraak van het Hof heeft tot gevolg dat een faciliteit voor ondernemers afhankelijk is van een factor in de sfeer van de dienstbetrekking.

3.5 Vermogensetikettering: privé of bedrijfsvermogen?

De ondernemer die een pand koopt en dat voor zakelijke én privédoeleinden gaat gebruiken, moet de regels van de vermogensetikettering op dat pand toepassen. Centrale vraag daarbij is of hij het gehele pand tot zijn ondernemingsvermogen moet rekenen of alleen het gedeelte dat voor de bedrijfsuitoefening wordt gebruikt. Een belangrijk criterium daarbij is of het pand bouwtechnisch splitsbaar is in een bedrijfs- en een privégedeelte. Is dat het geval, dan moet het pand dienovereenkomstig geëtiketteerd worden: het bedrijfs-gedeelte is verplicht ondernemingsvermogen, het woongedeelte verplicht privé. De ondernemer heeft dan géén keuzerecht. De Hoge Raad heeft dit uitgangspunt genuanceerd. Als er sprake is van een juridisch ongesplitst pand, behoort het niet-bedrijfsmatig gebruikte gedeelte van dat pand tot het keuzevermogen: de ondernemer kan binnen de grenzen van de redelijkheid kiezen of hij dat gedeelte van het pand tot zijn privé- of tot zijn ondernemingsvermogen rekent. Maar dat niet-bedrijfsmatig gebruikte gedeelte mag weer niet tot het ondernemingsvermogen gerekend worden als **dat deel van het pand zelfstandig** rendabel is te maken, én vaststaat dat het door de ondernemer *uitsluitend ter voorziening in zijn woonbehoefte* zal worden gebruikt, én het niet op enigerlei wijze dienstbaar zal zijn aan de onderneming. Een kwalificatie als ondernemingsvermogen is in strijd met de redelijkheid en billijkheid.

3.6 Auto op de zaak of in privé

Bent u van plan om binnenkort een nieuwe auto aan te schaffen? Ga dan goed na of u de auto op de zaak of in privé gaat kopen. Houdt u de auto in privé, dan mag u voor de zakelijke kilometers (waaronder ook het woon-werkverkeer) € 0,19 per kilometer in aftrek op uw winst brengen. Zet u de auto op de zaak, dan zijn alle kosten die op de auto betrekking hebben aftrekbaar als bedrijfskosten. Voor het privégebruik van de auto moet u dan een onttrekking in aanmerking nemen. Rijdt u meer dan 500 kilometer privé, dan is de onttrekking voor privégebruik in beginsel 22% van de cataloguswaarde van uw auto. Dat kan bij zuinige, milieuvriendelijke auto's lager zijn. Als u (met een sluitende rittenadministratie) kunt aantonen dat u jaarlijks niet meer dan 500 privékilometers hebt gemaakt, hoeft u geen onttrekking in aanmerking te nemen. Zijn de totale kosten van uw auto van de zaak minder dan het bedrag van de bijtelling, dan blijft de bijtelling beperkt tot het bedrag van de autokosten dat als bedrijfskosten in aftrek is gebracht. Per saldo komen er dan geen autokosten ten laste van de winst. Let op: op een eenmaal gemaakte keuze – de auto op de zaak of in privé – kunt u niet zonder meer terugkomen. Dat is slechts mogelijk als sprake is van een bijzondere omstandigheid, zoals een ingrijpende wijziging in het gebruik van de auto of een wetswijziging. Het is dus van belang om ten tijde van de aanschaf van de auto een weloverwogen keuze te maken.

3.7 Banksparen levert extra MKB-winstvrijstelling op

Heeft u als ondernemer een oudedagsreserve in uw eenmanszaak opgebouwd? Ga dan eens na of u die niet kunt omzetten in een lijfrentespaarrekening (banksparen). Uw liquiditeitspositie in de zaak gaat er weliswaar op achter uit, maar daar krijgt u de zekerheid van een beter verzekerde oudedagsvoorziening voor terug. En u kunt extra profiteren van de 14% MKB-winstvrijstelling. Door de vrijval van de oudedagsreserve gaat uw winst uit onderneming omhoog, en dus ook het bedrag waarover u de 14% aftrek kunt toepassen. De extra winst in de zaak – door de OR-vrijval – wordt gecompenseerd door een even grote aftrekpost in privé voor het bedrag dat u op de lijfrentespaarrekening stort. Per saldo gaat uw fiscale inkomen omlaag, met het bedrag van de extra MKB-winstvrijstelling. En in de zaak ontstaat weer ruimte voor een nieuwe oudedagsreserve.

3.8 Een zakelijke beloning voor uw meewerkende partner

Indien uw partner meewerkt in de zaak, is het reëel om daarvoor een adequate beloning toe te kennen. U hebt de keuze uit drie mogelijkheden (als u geen man/vrouwfirma bent aangegaan), te weten: u kunt een dienstbetrekking met uw partner aangaan, een reële arbeidsbeloning overeenkomen of kiezen voor de meewerkaftrek.

Voor een *civielrechtelijke dienstbetrekking* met uw partner is vereist dat er sprake is van een gezagsverhouding uit hoofde van de dienstbetrekking. Bij zo'n dienstbetrekking kunt u gebruik maken van faciliteiten in de loonbelasting. In deze situatie is uw partner overigens wel verplicht verzekerd ingevolge de werknemersverzekeringen en derhalve premies werknemersverzekeringen verschuldigd.

Indien u uw partner een *reële arbeidsbeloning* toekent, kunt u deze vergoeding als arbeidskosten ten laste van de winst brengen. Vereist is dan wel dat die vergoeding € 5.000 of meer bedraagt.

Let op: U moet de arbeidsbeloning periodiek aan uw partner betalen. Betaling dient plaats te vinden op een bank- of girorekening die op naam van de partner staat; desgewenst kunt u de vergoeding periodiek overmaken op een en/of rekening.

De *meewerkaftrek* is een faciliteit waarbij u in verband met de arbeid van uw in de onderneming meewerkende partner een forfaitair vast te stellen percentage, oplopend van 1,25% tot maximaal 4%, ten laste van de winst kunt brengen. Indien de meewerkaftrek wordt toegepast wordt uw meewerkende partner niet zelfstandig in de belastingheffing betrokken. U kunt de meewerkaftrek toepassen indien u als ondernemer winst geniet, aan het uren criterium voldoet en uw partner in het kalenderjaar gedurende ten minste 525 uren arbeid in uw onderneming verricht zonder daarvoor enige vergoeding te ontvangen die u ten laste van uw winst kunt brengen. De keuze voor een dienstbetrekking, een reële arbeidsbeloning of de meewerkaftrek wordt bepaald door de feitelijke situatie. Van belang is onder meer in welke tariefschijf u en uw partner vallen, het aantal uren dat uw partner meewerkt in de onderneming, de hoogte van de genoten beloning enzovoort. Bij kleinere arbeidsbeloningen zal toepassing van de meewerkaftrek doorgaans voordeliger zijn.

3.9 Meewerkbeloning: let op de werkzaamheden

Bent u gehuwd en werkt uw partner mee in uw onderneming? En maakt u daarvoor gebruik van de meewerkbeloning? Let er dan op dat de werkzaamheden van uw echtgenoot uitstijgen boven hetgeen echtgenoten voor elkaar moeten doen. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat 'echtgenoten elkander getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd zijn. Zij zijn verplicht elkander het nodige te verschaffen'. Als uw echtgenoot binnen uw onderneming ondersteunende werkzaamheden verricht die niet uitgaan boven de inspanningen die voortvloeien uit deze wettelijk verplichting, dan kan de inspecteur de meewerkbeloning weigeren. Laat uw meewerkende echtgenoot meer doen dan wat ondersteunende hand- en spandiensten!

3.10 Let op de gebruikelijkheidstoets: pak een hoofdtaak!

De ondernemer die samen met zijn partner zijn onderneming drijft in de vorm van een firma of maatschap, moet bij de onderlinge taakverdeling rekening houden met de gebruikelijkheidstoets. Die toets richt zich op het aantal uren dat de partner binnen het samenwerkingsverband werkt. Daarbij tellen de gewerkte uren niet mee als de partner hoofdzakelijk (voor meer dan 70%) ondersteunende werkzaamheden verricht én derden – niet door een partnerschap verbonden personen – in eenzelfde situatie normaliter niet een firma of maatschap aangaan. De partner haalt dan de vereiste 1.225 uur per jaar niet, voldoet niet aan het uren criterium en dat kost hem of haar de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek én de vorming van de fiscale oudedagsreserve. Om de gebruikelijkheidstoets goed door te komen, moet de partner zich voor meer dan 30% van de werktijd bezighouden met hoofdtaken binnen de onderneming. Bij het onderscheid tussen ondersteunende werkzaamheden en hoofdtaken telt ervaring wel degelijk mee. Zorg ervoor dat u/uw partner kan aantonen dat hij/zij voor ten minste 31% van de werktijd een hoofdtaak binnen de onderneming verricht. De belastingrechter heeft recent beslist dat het zelfstandig verrichten van declarabele werkzaamheden dé bepalende factor is bij die gebruikelijkheidstoets. Niet van belang is of de ondersteunende partner die werkzaamheden op eigen naam kan declareren.

3.11 Nieuwe venoot aansprakelijk voor oude schulden

De vennoten in een vennootschap onder firma – een VOF – zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de verbintenissen van die vennootschap. Schuldeisers moeten zich eerst verhalen op het afgescheiden vermogen van de firma. Is dat onvoldoende, dan kunnen zij aanspraak maken op het privévermogen van ieder van de vennoten. De Hoge Raad heeft recent beslist dat die hoofdelijke aansprakelijkheid direct ingaat bij toetreding van een venoot, voor alle verplichtingen van de VOF, ook voor de verplichtingen die de VOF is aangegaan vóór zijn toetreding. Deze acute hoofdelijke aansprakelijkheid geldt ook voor behorende vennoten in een commanditaire vennootschap (CV), maar niet voor de maten in een maatschap.

3.12 Uitgetreden venoot VOF, aansprakelijk loopt door

De Hoge Raad heeft onlangs beslist dat iemand die toetreedt tot een vennootschap onder firma hoofdelijk aansprakelijk wordt voor alle verplichtingen van die firma, ook voor de verplichtingen die zijn ontstaan vóór zijn toetreding. Hof Arnhem-Leeuwarden heeft recent een vergelijkbare uitspraak gedaan: een venoot die uittreedt uit een vennootschap onder firma blijft hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden die voortvloeien uit een duurovereenkomst die de firma is aangegaan vóór zijn uittreding. In de berechte casus was de duurovereenkomst een overeenkomst van huur-verhuur. Volgens het Hof kwam door het uittreden van de venoot geen einde aan diens hoofdelijke verbondenheid voor schulden van de firma die voortvloeiden uit een vóór zijn uittreding aangegane duurovereenkomst.

Deel 4: Tips voor particulieren

4.1 Box 3 heffing per 2017

De vermogensrendementsheffing is per 1 januari 2017 ingrijpend veranderd. De heffing blijft gebaseerd op een forfaitair rendement, maar dat rendement – van thans 4% – wordt genuanceerd om de heffing meer in lijn te brengen met de werkelijk behaalde rendementen. Het forfaitaire rendement wordt vanaf 2017 gebaseerd op de landelijk gemiddelde verdeling van het box 3-vermogen over spaargeld én beleggingen. Deze *vermogensmix* wordt afgeleid uit alle belastingaangiften voor box 3 over 2012. Over beide vermogenscomponenten – het spaardeel én het beleggingsdeel – wordt een forfaitair rendement gerekend, dat afgeleid wordt uit de in het verleden daadwerkelijk behaalde rendementen. Dat forfaitaire rendement wordt elk jaar weer opnieuw vastgesteld, voorafgaand aan het belastingjaar, op basis van de meest recente gegevens omtrent het werkelijk behaalde rendement. Het *rendement op het spaardeel* - Rendementsklasse 1 - wordt afgeleid uit de gemiddelde rentevergoeding over de voorgaande vijf jaar. Voor 2017 is de gemiddelde rente over 2011 tot en met 2015 beslissend; die zal naar verwachting uitkomen op 1,63%. Het *rendement op het beleggingsdeel*. Dat rendement is vastgesteld op 5,39%. Voor 2018 zijn deze rendementen vastgesteld op 1,30% en 5,38%, Mogelijk wordt het rendement op het spaardeel voor 2018 alsnog veel lager vastgesteld – op 0,36% - onder druk van de Tweede Kamer.

Het box 3-vermogen wordt verdeeld over drie schijven, met een gemiddelde vermogensmix per schijf. Dat leidt tot een oplopend forfaitair rendement: zie de tabel. Het heffingsvrije vermogen wordt per 2017 verhoogd naar € 25.000 per persoon (2016: € 24.437). Die vrijstelling wordt in de eerste vermogensschijf in aanmerking genomen. Het tarief blijft 30%, voor het spaar- en beleggingsdeel.

Box 3 heffing in 2017

Vermogen meer dan	Vermogen niet meer dan	Vermogensmix	Forfaitair rendement
0	25.000	vrijgesteld	
25.000	100.000	67% sparen + 33% beleggen	2,87%
100.000	1.000.000	21% sparen + 79% beleggen	4,70%
1.000.000	-	100% beleggen	5,39%

Fiscale partners kunnen het gezamenlijke box 3-vermogen – na aftrek van het heffingsvrije vermogen van 2 x € 25.000 – onderling vrijelijk verdelen. Deze verdeling kan onder de nieuwe regeling effect hebben op de belastingdruk, vanwege het oplopende forfaitaire rendementspercentage. Buitenlandse belastingplichtigen worden op gelijke wijze als binnenlandse belastingplichtigen in de box 3-heffing betrokken, ongeacht een mogelijk afwijkende vermogensmix.

4.2 Rutte III: naar een sociale vlaktaks

Het regeerakkoord van Rutte III 'Vertrouwen in de toekomst' omvat veel fiscale plannen tot herziening van ons belastingstelsel. Een van de meest aansprekende wijzigingen betreft de tariefstructuur in de inkomstenbelasting:

de huidige vier tariefschijven worden per 2019 vervangen door slechts twee schijven: een tariefschijf van 36,93% voor inkomen tot € 68.600, en een tweede schijf van 49,5% voor inkomen daarboven. Het grensbedrag voor het toptarief is permanent, dat wordt voor jaren 'bevrozen'.

Alle aftrekposten in de inkomstenbelasting – ook de eigenwoningrente (zie hierna) – moeten vanaf 2023 tegen het lage tarief van 36,93% in aftrek worden gebracht.

Nog niet duidelijk is hoe de overgang naar een tweeschijventarief gaat uitpakken voor de premieheffing volksverzekeringen. Deze premieheffing stopt thans in de tweede tariefschijf bij een inkomen van € 33.791. In de nieuwe opzet begint de tweede tariefschijf bij een belastbaar inkomen van € 68.600, dat is ruim twee keer zoveel. Als de premies volksverzekeringen geheven gaan worden over het gehele inkomen in de eerste tariefschijf kunnen die premies substantieel omlaag.

4.3 Boodschappen doen: BTW-tarief van 6% naar 9%

Het lage BTW-tarief gaat per 1 januari 2019 omhoog van 6% naar 9%. Dit tarief geldt voor de dagelijkse boodschappen, medicijnen, kappers, schoonmaak, schilderen, theaters, musea, hotels en attractieparken. De opbrengst van deze tariefsaanpassing van zo'n € 2,6 miljard wordt gebruikt om de inkomstenbelasting te verlagen. Het algemene BTW-tarief van 21% blijft gehandhaafd.

4.4 Herziening box 3-heffing per 2019

Rutte III wil de vermogensrendementsheffing per **2019** op enkele onderdelen aanpassen:

- De vrijstelling voor belastingheffing in box 3 wordt verhoogd van € 25.000 naar € 30.000, op € 60.000 voor fiscale partners.
 - Het forfaitaire rendement wordt vastgesteld op basis van meer actuele rendementgegevens. Het spaargedeelte in de rendementsmix wordt gebaseerd op de gemiddelde spaarrente van een jaar geleden (in plaats van thans nog vijf jaar). Deze aanpassing wordt per 2018 ingevoerd.
 - Er komt een wetsvoorstel om de vermogensrendementsheffing op het werkelijk behaalde rendement te gaan baseren.
-

4.5 Vermijd de hoge box 3-heffing

De box 3-heffing over spaargeld kan door de sterk gedaalde rente fors oplopen. Een rente op de spaarrekening van 0,2% leidt tot een belastingdruk van 430%. U kunt die absurd hoge belastingdruk vermijden als u nog dit jaar, vóór 31 december 2017, kiest voor een of meer van de volgende alternatieven:

- inbreng van de spaarrekening in een nieuwe bv

U richt een bv op en stort het aandelenkapitaal van die bv vol in contanten. Die volstorting kunt u doen door uw spaarrekening op naam van de bv te (laten) zetten. U kunt die storting – naast het aandelenkapitaal – ook gedeeltelijk in de vorm van agio op aandelen doen. De bv ontvangt nu de rente op de spaarrekening en is daarover 20% vennootschapsbelasting verschuldigd. De bv kan de 80% netto winst – de rentevergoeding minus belasting – aan u als dividend uitkeren. Dat kost u 25% aanmerkelijkbelangheffing. De totale belastingdruk op de rente komt zo uit op 40%. Dat is aanzienlijk minder dan de 430% in box 3! Het bedrag van de spaarrekening dat u gebruikt heeft ter volstorting van het aandelenkapitaal kunt u te allen tijde belastingvrij door de bv laten terugbetalen. U moet dan wel langs de notaris, ook bij de terugbetaling van agio.

Een minpunt van dit alternatief vormen de kosten van oprichting en instandhouding van een bv. Het oprichten van een bv kost € 350 tot € 400, de jaarlijkse kosten van instandhouding zijn bescheiden als u zelf de cijfers van uw beleggings-BV op een rijtje kunt zetten.

- inbreng van de spaarrekening in een open fonds voor gemene rekening

Een open fonds voor gemene rekening is een beleggingsvehikel, een combinatie van ten minste twee beleggers. Die brengen spaargeld in het fonds in, en krijgen daarvoor participaties uitgereikt. Deze participaties moeten – min of meer – vrij verhandelbaar zijn om het fonds de vereiste 'open' status te geven. De minimaal vereiste twee beleggers kunnen fiscale partners zijn, u en uw echtgenoot, mits u op huwelijkse voorwaarden bent gehuwd. Het fonds kent een beheerder of bewaarder; dat kan een stichting zijn, maar ook een van de (minimaal twee) beleggers. De bankrekeningen van het fonds moeten op naam

van de bewaarder. Het open fonds voor gemene rekening heeft geen rechtspersoonlijkheid en valt onder de heffing van vennootschapsbelasting. De belastingheffing verloopt gelijk aan die bij een bv, als hierboven omschreven. Het voordeel van het open fonds voor gemene rekening boven een (nieuwe) bv is het lagere kostenpatroon, het ontbreken van de regels voor een belastingvrije terugbetaling van het kapitaal en de mogelijkheid om de achterliggende belanghebbenden anoniem te houden.

- *omzetting in een TBS-vordering op de BV*

Als u al een bv hebt, kunt u uw spaargeld naar die bv doorboeken. U laat uw privé spaarrekening op naam van uw bv zetten, en verkrijgt daartegenover een vordering op uw bv, tot hetzelfde bedrag als het saldo op de spaarrekening. Die vordering valt bij u als directeur-groootaandeelhouder onder de terbeschikkingstellingsregeling (TBS) in box 1. De bv ontvangt de rente op de spaarrekening. Die bate in de bv valt goeddeels weg tegen de rente die de bv u moet betalen op de schuld aan u na de doorboeking van de spaarrekening. De bv moet wel een kleine marge op de rente maken, die valt onder de heffing van vennootschapsbelasting en bij uitkering als dividend onder de aanmerkelijkbelangheffing als hiervoor omschreven. De rente die u van de bv ontvangt op uw vordering valt onder de TBS-regeling en wordt belast in box 1 tegen maximaal 52%. Bij die heffing heeft u recht op een aftrek van de 12% TBS-vrijstelling. De maximale IB-heffing is dan 52% van de resterende 88%, ofwel 46%. Ook deze belastingdruk steekt gunstig af bij de belastingdruk in box 3.

4.6 Regel uw fiscale partnerschap

Per 1 januari 2011 zijn de regels voor het fiscaal partnerschap – in de inkomstenbelasting en de successiewet - flink gewijzigd. Uitgangspunt van de nieuwe regeling voor de inkomstenbelasting is dat gehuwden en geregistreerd partners altijd fiscaal partner zijn, ongeacht of zij samenwonen. Ongehuwd samenwonenden zijn in enkele aangewezen situaties verplicht fiscaal partners; de mogelijkheid om te kiezen voor een fiscaal partnerschap is vervallen.

Vanaf 1 januari 2011 bent u voor de inkomstenbelasting ‘verplicht’ fiscale partners als:

- u gehuwd bent of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan.
Niet meer van belang is of u en uw echtgenoot samenwonen of op hetzelfde adres staan ingeschreven bij de gemeente. Echtgenoten die al jaren duurzaam gescheiden leven, zijn vanaf 1 januari 2011 ‘ineens’ weer fiscale partners. Met alle gevolgen van dien, bijvoorbeeld voor de toedeling van het resultaat uit overige werkzaamheden, het inkomen uit aanmerkelijk belang, de box 3 inkomsten enzovoort. Voor de aftrek van eigenwoningrente heeft de wetgever een uitzondering gemaakt; voor deze aftrekpost gelden duurzaam gescheiden levende echtgenoten NIET als fiscale partners. Als u van tafel en bed bent gescheiden, bent u fiscaal géén partners meer.
- u ongehuwd samenwoont en beiden ingeschreven staat op hetzelfde woonadres bij de gemeente én
 - u een notarieel samenlevingscontract hebt, of
 - u samen een kind hebt, of
 - de ene partner het kind van de ander erkend, of
 - u uw huisgenoot hebt aangewezen als gerechtigde tot het partnerpensioen, of
 - woont in een woning waarvan u beiden (gezamenlijk) eigenaar bent, of
 - u in 2016 reeds fiscaal partner was.

Ongehuwd samenwonenden die niet voldoen aan één van de hiervoor genoemde vereisten, zijn géén fiscale partners (meer). U kunt alsnog voor het gehele jaar 2017 als fiscale partners aangemerkt worden als u beiden per 1 januari 2017 op hetzelfde woonadres stond ingeschreven, én nog dit jaar aan een van de hiervoor genoemde voorwaarden voldoet. Bijvoorbeeld door nog dit jaar uw notarieel samenlevingscontract te regelen.

4.7 Uw verrekenbeding: naleving verplicht

Bent u op huwelijkse voorwaarden getrouwd en is er in uw huwelijksvoorwaarden een verrekenbeding opgenomen? Vergeet dan niet nog dit jaar de afrekening met uw echtgenoot op te stellen. Als u de afrekening (over een reeks van jaren) achterwege laat, kan dat bij overlijden of echtscheiding tot hoogst onaangename gevolgen leiden.

Indien u en uw partner niet aan de verrekenplicht hebben voldaan, wordt het (bij echtscheiding) aanwezige vermogen vermoed te zijn gevormd uit hetgeen verrekend had moeten worden! Uw partner heeft mogelijk recht op de helft van het sedert het aangaan van het huwelijk gegroeide vermogen, terwijl dat wellicht niet overeenstemt met de oorspronkelijke bedoeling van u en uw echtgenoot.

Door het verrekenbeding na te leven zorgt u ervoor dat de bedoelingen van partijen met betrekking tot de huwelijkse voorwaarden worden nageleefd en komt u niet voor verrassingen te staan. Hebt u jarenlang verzuimd het periodiek verrekenbeding na te leven, neem dan contact op met uw adviseur. Dergelijke verrekenbedingen moeten zo snel mogelijk worden 'hersteld'. Met behulp van een vaststellingsovereenkomst en wijziging van de verrekening kunnen de bedoelingen van partijen alsnog worden gerealiseerd.

4.8 Per 2018: beperkte gemeenschap van goederen

Per 1 januari 2018 wordt de algehele gemeenschap van goederen vervangen door de beperkte gemeenschap van goederen. De gevolgen van deze wetswijziging zijn groot voor eenieder die op of na 1 januari 2018 in het huwelijk treedt: het voorhuwelijkse vermogen van de echtgenoten, én de giften en erfrechtelijke verkrijgingen tijdens het huwelijk vallen niet meer in de gemeenschap van goederen, maar blijven privévermogen. Alleen het vermogen dat tijdens het huwelijk 'door gezamenlijke inspanning' wordt opgebouwd is van de echtgenoten gezamenlijk. Daardoor ontstaan onder het nieuwe recht drie afzonderlijke vermogens: het privévermogen van de vrouw, het privévermogen van de man, én het afgescheiden vermogen van de gemeenschap, het gezamenlijke vermogen. Mutaties tussen deze drie vermogens moeten goed geadmistreerd worden! Gebeurt dat niet, dan leidt dat tot problemen, met name bij een echtscheiding. Als dan niet kan worden aangetoond wat van welke echtgenoot is, of met welk geld een bezitting is gefinancierd, is dat goed gemeenschappelijk bezit. De administratieplicht weegt zwaar, zeker ook bij een samengesteld gezin. Echtgenoten moeten bij aanvang én tijdens het huwelijk een deugdelijke administratie bijhouden van hetgeen privé en gemeenschappelijk is.

Echtgenoten kunnen ook voorhuwelijkse *gemeenschappelijke* bezittingen en schulden hebben. Bijvoorbeeld als zij voor het huwelijk hebben samengewoond en samen een huis hebben gekocht. Die voorhuwelijkse gezamenlijke bezittingen en schulden blijven gezamenlijk, in de verhouding 50 - 50. Als in de voorhuwelijkse periode de ene partner een aandeel in dat huis heeft van 75% en de ander 25%, worden beide echtgenoten na de huwelijksluiting gelijkgesteld. Een dergelijke wijziging van gerechtigdheid vormt geen schenking, schenkbelasting is niet verschuldigd, omdat sprake is van boedelmenging. De wijziging kan wel gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de eigenwoningreserve, en de erfbelasting. Als partijen de 50 - 50 gerechtigdheid willen voorkomen, moeten zij huwelijkse voorwaarden aangaan. De beperkte huwelijksgoederengemeenschap biedt financieel zelfstandig handelende echtgenoten betere mogelijkheden voor splitsing van de financiën dan de huidige algehele gemeenschap van goederen. Ook is schuldaansprakelijkheid tussen echtgenoten beter geregeld. Die verschillen kunnen voor gehuwden in algehele gemeenschap aanleiding zijn om nog dit jaar te scheiden, en begin volgend jaar te hertrouwen onder een beperkte gemeenschap van goederen.

4.9 Aftrek eigenwoningrente: leningen vanaf 1-1-2013

Vanaf 1 januari 2013 is bij nieuwe leningen de rente uitsluitend nog aftrekbaar als de lening gedurende de looptijd van maximaal 30 jaar volledig én ten minste annuïtair wordt afgelost. Dat moet contractueel worden vastgelegd: het annuïtaire aflossingsschema moet bij het afsluiten van de lening vastliggen. Als er op of na 1 januari 2013 een nieuwe aflossingsvrije hypotheek wordt afgesloten, kwalificeert die lening niet voor renteaftrek, ook niet als op die lening – vrijwillig, volgens een fictief annuïtair schema – wordt afgelost. Jaarlijks, per 31 december toetst de Belastingdienst of aan de vereiste aflossing is voldaan. Die toets vindt ook plaats bij verkoop van de eigen woning, bij wijziging van de rente en bij het oversluiten van de eigenwoningschuld. Is er onvoldoende afgelost – bij een aflossingstekort – dan wordt dat gedeelte van de lening niet langer aangemerkt als een eigenwoningschuld, en vervalt daarover de renteaftrek. Dat deel van de lening gaat van box 1 naar box 3. De wet biedt een tegemoetkoming voor tijdelijke betalingsproblemen, om te voorkomen dat die direct leiden tot het verlies van renteaftrek. De sanctie blijft achterwege als de achterstand in aflossing het volgende jaar wordt ingelopen. Ook komt er een mogelijkheid tot herstel van een aflossingstekort door een onbedoelde fout bij de betaling of door een onjuiste berekening van het aflossingsbedrag. De aflossingseisen gelden per lening. Als een particulier op of na 1 januari 2013 twee leningen is aangegaan voor zijn woning, en één lening voldoet aan de aflossingseisen en de andere niet, dan geldt voor de eerstgenoemde lening wél renteaftrek en voor de tweede niet.

4.10 Rutte III: aanpassing hypotheekrenteaftrek en eigenwoningforfait

Per 1 januari 2014 is de aftrek van eigenwoningrente tegen het toptarief van 52% aangepast: die aftrek wordt elk jaar met een half procent verlaagd tot in 2041 een aftrek tegen een tarief van 38% is bereikt. De coalitie Rutte III wil deze aftrekbeperking versnellen. De aftrek van eigenwoningrente wordt vanaf 2020 versneld afgebouwd: het aftrektarief gaat niet langer met 0,5% per jaar omlaag, maar in vier stappen van 3% naar het tarief van 36,93% in de eerste schijf in 2023.

Ter compensatie van de versnelde aftrekbeperking wordt het eigenwoningforfait verlaagd, vanaf 2020 van 0,75% naar 0,6% van de WOZ-waarde. Onder de huidige wetgeving wordt de bijtelling van het eigenwoningforfait verminderd tot nihil bij geen of een beperkte eigenwoningschuld krachtens de zogenaamde wet Hillen. Deze regeling wordt afgeschaft, gefaseerd in dertig jaar, waardoor in de toekomst ook bij een afgeloste schuld terzake van de eigen woning belasting over het eigenwoningforfait moet worden betaald. Deze regeling gaat in per 2019.

Het maximale bedrag dat kan worden geleend voor de eigen woning, de zogenoemde 'loan to value' wordt niet verder verlaagd. Deze maatregel wordt genomen om starters de toegang tot de eigenwoningmarkt niet verder te belemmeren.

4.11 De eigenwoningschuld

Per 1 januari 2016 zijn twee maatregelen voor de eigenwoningschuld ingevoerd, te weten:

- *Informatieplicht eigenwoningschuld*

De belastingplichtige die voor de financiering van zijn eigen woning geld geleend heeft bij zijn eigen BV, een particulier, een familielid, of een buitenlandse financiële instelling, moet jaarlijks gedetailleerde informatie over die lening aan de Belastingdienst verstrekken. Dat moet met een modelformulier, dat te downloaden is op de site van de Belastingdienst. Wordt deze informatie niet tijdig verstrekt, dan heeft dat tot gevolg dat de rente op de betreffende eigenwoningschuld (tijdelijk) niet in aftrek kan worden gebracht. Deze opgave is vanaf 2016 in de aangifte opgenomen.

- *Verzachten sanctie bij aflossingsachterstand*

De rente op een eigenwoningsschuld die op of na 1 januari 2013 is aangegaan, is slechts aftrekbaar als die lening in 30 jaar – tenminste annuïtair – tot nihil wordt afgelost. In bepaalde gevallen, zoals bij een betalingsachterstand, mag van die annuïtaire aflossingseis worden afgeweken. Als die betalingsachterstand niet binnen de wettelijk voorgeschreven termijnen wordt ingehaald, vervalt de renteaftrek: de schuld gaat dan van box 1 over naar box 3, waardoor er definitief geen recht meer op renteaftrek bestaat. Ook niet als de oude eigenwoningsschuld plus aflossingsachterstand wordt geherfinancierd. Deze zware straf wordt afgeschaft, en wel met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013. Bij een aflossingsachterstand gaat de lening over van box 1 naar box 3, maar die overgang is niet langer permanent. Als de eigenwoningbezitter de achterstand wegwerkt, kan de lening opnieuw als eigenwoningsschuld tot box 1 worden gerekend en herleeft de renteaftrek. Dat geldt ook voor een vervangende, nieuwe lening. In de periode tussen de overgang naar box 3 en de terugkeer naar box 1 bestaat géén recht op renteaftrek.

4.12 Rentemiddeling: besparen op hypotheekrente

De hypotheekrente is laag en veel eigenwoningbezitters overwegen om hun hypotheek over te sluiten om te profiteren van de lage rente. De praktijk leert dat het vaak bij overwegen blijft: de kosten en administratieve rompslomp van het oversluiten blijken toch een te hoge drempel. Sommige banken doen het anders. Zij bieden hun hypotheekklanten rentemiddeling aan: de (hogere) rente op de lopende hypotheek wordt gemiddeld met de actuele (lagere) marktrente en de boeterente – voor het aanpassen van de lopende vaste rente – wordt uitgesmeerd over de resterende looptijd van de lening. Dat kost de klant wel een opslag, maar dat kost veel minder dan het oversluiten.

Bij rentemiddeling wordt de rente op een lopende hypothecaire lening gemiddeld met de actuele, lagere marktrente. De lopende rentevastperiode – met de hogere rente – wordt afgebroken en vervangen door een nieuwe rentevastperiode. Voor die nieuwe periode geldt de gemiddelde rente, plus een opslag. Die opslag bestaat uit twee elementen:

- de boeterente die de bank vraagt als compensatie voor de misgelopen rente op het tussentijds opgebroken contract. Die boeterente wordt uitgesmeerd over de resterende looptijd van de lening, én
- andere opslagen, bijvoorbeeld ter vergoeding voor het risico van het vroegtijdig volledig aflossen van de hypotheek bij verkoop van de woning.

De boeterente is aftrekbaar als kosten van geldleningen behorend tot de eigenwoningsschuld. Het uitsmeren van de boeterente over een nieuwe rentevastperiode via een opslag op de te betalen rente maakt dit niet anders. De andere opslagen zijn veelal een vergoeding voor het risico van het vroegtijdig volledig aflossen van de hypothecaire lening bij verkoop. Een dergelijke opslag kan niet worden aangemerkt als rente of kosten van geldleningen en is dan ook niet aftrekbaar. Deze opslag moet worden afgesplitst van de eigenlijke rentevergoeding. Zo'n splitsing kan achterwege blijven – en de gehele vergoeding is als rente aftrekbaar – als het totaal van de opslagen niet hoger is dan 0,2%.

4.13 Liever box 3-schuld dan eigenwoningsschuld

Bent u van plan om uw huis te gaan verbouwen en daar geld voor te gaan lenen? En heeft u uw huis hypotheekvrij? Dan moet u nagaan of u niet beter af bent met een box 3 schuld zonder renteaftrek dan met een eigenwoningsschuld mét renteaftrek.

Stel u heeft een woning met een WOZ-waarde van € 300.000 hypotheekvrij, en een belast box 3 vermogen van € 100.000. U wilt € 50.000 lenen voor de verbouwing van uw woonhuis, tegen een rente van stel 3,5%. Doordat u geen renteaftrek op de eigenwoning heeft, hoeft u geen eigenwoningforfait tot uw inkomen te rekenen. Als u de € 50.000 als eigenwoningsschuld opneemt, verandert dat: u heeft dan een jaarlijkse renteaftrek van € 1.750. Het eigenwoningforfait bedraagt $0,75\% \times € 300.000 = € 2.250$. U trekt de € 1.750

rente af in box 2; er resteert een positief bedrag van € 500 in box 1. Dat hoeft u niet tot uw inkomen te rekenen vanwege 'geen of een kleine eigenwoningschuld (wet Hillen)'. Uw belast vermogen in box 3 is ongewijzigd € 100.000 gebleven, de te betalen box 3 heffing is € 1.200. Als u de € 50.000 als box 3-schuld opvoert, hoeft u evenmin iets in box 1 ter zake van uw eigen woning aan te geven: de vermindering van het eigenwoningforfait wegens geen of een kleine eigenwoningschuld is dan € 2.250. Uw vermogen in box 3 neemt nu wel af, met € 50.000. Uw belast vermogen in box 3 is € 50.000, de te betalen box 3 heffing € 600. Deze boxhop levert u een netto fiscaal voordeel van € 600 per jaar op!

Let op: de vermindering van het eigenwoningforfait tot nihil bij geen of een beperkte eigenwoningschuld – de wet Hillen – gaat verdwijnen. Deze regeling wordt gefaseerd afgeschaft, in dertig jaar, waardoor in de toekomst ook bij een afgeloste schuld terzake van de eigen woning belasting verschuldigd zal zijn over het eigenwoningforfait. De aanpassing gaat in per 2019.

4.14 Verhuurde woningen in box 3: marktwaarde

Bent u in privé eigenaar van verhuurde woningen in box 3? De wet verplicht u om die woningen te waarderen op de WOZ-waarde. Als de huurder recht heeft op huurbescherming kunt u die WOZ-waarde verminderen met de leegwaarderatio. De woningen worden dan gewaardeerd op een bepaald percentage van de WOZ-waarde. Dat percentage varieert van 45% tot 85% en is afhankelijk van de hoogte van de huur ten opzichte van de WOZ-waarde. De belastingrechter heeft deze waarderingsgrondslag recent verworpen voor een verhuurde woning waarvan de WOZ waarde gecorrigeerd met de leegwaarderatio uitkwam op € 373.800, terwijl de Belastingdienst de marktwaarde had getaxeerd op slechts € 274.000. In die procedure ging het om een woning die al lange tijd werd verhuurd, waar de huurster recht had op huurbescherming van vóór de huurliberalisering. De rechter vond dat waardeverschil zo buitensporig groot dat hij de wettelijke waarderingsmethodiek verwierp: de woning kon gewaardeerd worden op de (veel lagere) marktwaarde.

4.15 Renteaftrek restschulden 15 jaar: laatste ronde

Belastingplichtigen die na de verkoop van hun eigen woning een restschuld overhouden, kunnen de rente op die schuld nog 15 jaar lang in box 1 in aftrek brengen. De renteaftrek op restschulden geldt uitsluitend als de restschuld is ontstaan door verkoop van de woning op of na 29 oktober 2012 tot en met eind 2017. De restschuld leidt tot een renteaftrek in box 1. Voor aftrek is niet vereist dat de belastingplichtige na de verkoop (met verlies, waardoor de restschuld is ontstaan) een nieuwe eigen woning heeft gekocht. De restschuld wordt niet aangemerkt als een eigenwoningschuld, het is een afzonderlijke categorie schulden met een aftrek in box 1. De restschuld telt dan ook niet mee voor de bijleenregeling. Voor de restschuld gelden geen aflossingsverplichtingen.

Let op: de renteaftrek op de restschuld is uitsluitend mogelijk als deze schuld is ontstaan ná 28 oktober 2012, en vóór 1 januari 2018. Verkoopt u uw eigen woning op of ná 1 januari 2018, dan ontstaat er geen restschuld meer in de zin van de wet: er is dan ook geen renteaftrek meer mogelijk.

4.16 Schenkingen aan kinderen: benut alle vrijstellingen

De twee bekendste vrijstellingen voor schenkingen aan kinderen zijn de jaarlijkse vrijstelling (van € 5.320) én de eenmalig verhoogde vrijstelling (van € 25.526). Die verhoogde vrijstelling kan slechts éénmaal worden benut, voor een kind dat tussen de 18 en de 40 jaar jong is. Bent u vergeten om uw zoon of dochter tijdig – vóór hun 40e – een 'grote' vrijgestelde schenking te doen? U kunt die vergissing herstellen als uw schoondochter of schoonzoon jonger is dan 40 jaar. Financiën heeft goedgekeurd dat de hoge vrijstelling ook kan worden toegepast als de zoon of dochter van de schenker de 40-jarige leeftijd al gepasseerd is,

maar diens schoondochter of schoonzoon nog niet. De schenker benut dan hun leeftijd: de schenking vindt gewoon plaats aan het eigen kind, desgewenst met een uitsluitingsclausule.

Let op: deze goedkeuring kan uitsluitend worden toegepast als uw zoon of dochter gehuwd is ofwel een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Woont hij/zij ongehuwd duurzaam samen met een partner die nog geen 40 is, dan kan de verhoogde vrijstelling niet alsnog worden benut. Van de 'grote' vrijgestelde schenking moet aangifte schenkbelasting worden gedaan; in de aangifte moet een beroep op de verhoogde vrijstelling worden gedaan. Het optimaal benutten van de eenmalig hoge vrijstelling vergt een goede planning. Een schenking tot het vrijgestelde bedrag levert een besparing aan schenkbelasting op van 10% ofwel € 2.552; wordt de vrijstelling benut bij een schenking van stel € 150.000, dan is de besparing 20% ofwel € 5.104. Ook de vrijstelling voor schenkingen aan on- en minvermogenden kan tussen ouders en kinderen goed van pas komen, met name als het kind bij de start van zijn carrière schulden moet aangaan om zich zelfstandig te vestigen.

4.17 Schenk uw kind € 53.176 belastingvrij!

Ouders kunnen een kind in 2017 eenmalig € 53.176 belastingvrij schenken.

Om deze vrijstelling te kunnen benutten, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- het kind moet ten tijde van de schenking tussen de 18 en de 40 jaar oud zijn;
- de schenking moet in één jaar plaatsvinden, tot maximaal € 53.176;
- het kind moet het bedrag van de schenking gebruiken voor het betalen van de kosten van een studie of een opleiding voor een beroep waarvan de kosten hoger zijn dan € 20.000 per jaar;
- de bestemming van het geschonken bedrag moet in een notariële akte zijn vastgelegd.

Om toepassing van de verhoogde vrijstelling moet bij aangifte worden verzocht.

4.18 Vrije schenking eigen woning: € 100.000 in 2017

Per 1 januari 2017 is de vrijgestelde schenking van maximaal € 100.000 voor een eigen woning opnieuw ingevoerd. De verruimde vrijstelling geldt binnen én buiten de familiesfeer, de begiftigde moet tussen de 18 en 40 jaar zijn, en hij moet de schenking gebruiken voor de koop of verbouwing van een eigen woning, de aflossing van de eigenwoningschuld (of restschuld), dan wel de afkoop van rechten van erfpacht, opstal of beklemming van zijn eigen woning. De schenking moet plaatsvinden over maximaal drie opeenvolgende kalenderjaren.

De nieuwe regeling kent een ingewikkelde samenloop met eerdere schenkingen onder de verhoogde vrijstelling. Die samenloop ziet met name op schenkingen van ouders aan hun kind(eren). De samenloopregeling kan tot gevolg hebben dat nog dit jaar – in 2016 – een schenking moet plaatsvinden, om met een aanvullende schenking in 2017 of 2018 het maximale vrijgestelde bedrag van € 100.000 te kunnen benutten.

Uitgangspunt van de wetgever is dat de verhoogde vrijstelling voor een schenking voor de eigen woning éénmalig is in de relatie tussen schenker en begiftigde. Als de gulle gever al eerder gebruik heeft gemaakt van een verhoogde vrijstelling, moet die 'meegenomen' worden in de vrijgestelde schenking van € 100.000. Er zijn vier mogelijkheden:

1. Er is nog niet eerder een schenking gedaan waarbij de verhoogde vrijstelling is toegepast; in 2017 kan (maximaal) € 100.000 belastingvrij worden geschonken.
Bij een schenking van ouders aan een kind is niet van belang dat zij in een of meer voorgaande jaren het jaarlijkse vrijgestelde bedrag van € 5.320 hebben geschonken. Het kind kan bij een schenking van € 100.000 in 2017 maximaal € 25.526 vrij besteden, de rest van € 74.474 moet hij/zij gebruiken voor de eigen woning. Senior kan overwegen om de schenking in drieën te knippen, als de begiftigde de schenking gebruikt om de hypotheek op de eigen woning af te lossen kan hij/zij drie keer gebruik maken van het jaarlijkse bedrag van een boetevrije aflossing.

2. Er is in het verleden een schenking gedaan waarbij een verhoogde vrijstelling is toegepast, en wel **vóór 2010**.

Hier geldt een inhaalregeling. Senior moet dan in 2016 een schenking hebben gedaan tot maximaal de voor dit jaar geldende verhoogde vrijstelling voor een eigen woning (voor schenkingen van ouders aan kinderen) van € 27.567; in 2017 of 2018 kan dan aanvullend nog maximaal € 46.824 belastingvrij bijgeschonken worden. Daarvan is € 5.320 (per jaar) vrij besteedbaar. Als senior in 2016 niets heeft geschonken, kan in 2017 aanvullend maximaal € 27.567 vrij worden geschonken waarvan het kind € 5.320 vrij kan besteden.

3. Er is in het verleden een schenking gedaan waarbij een verhoogde vrijstelling is toegepast, en wel **in 2010 tot en met 2014**.

Voor deze categorie is geen inhaalregeling getroffen: er kan géén gebruik worden gemaakt van de vrijstelling van € 100.000. Ook niet als senior in de voorgaande jaren de maximale verhoogde vrijstelling niet volledig heeft benut. De enige vrije schenking die senior in 2017 aan zijn kind kan doen, is de jaarlijkse vrije schenking van € 5.320.

4. Er is in het verleden een schenking gedaan waarbij een verhoogde vrijstelling is toegepast, en wel **in 2015**.

Senior kan in 2017 maximaal nog € 46.824 belastingvrij aan zijn kind schenken. Daarvan is € 5.320 vrij besteedbaar.

De vrijstelling kan over drie achtereenvolgende kalenderjaren worden benut. In de aangifte schenkbelasting moet een beroep op de vrijstelling worden gedaan. De Belastingdienst kan pas achteraf controleren of de schenking daadwerkelijk en tijdig is aangewend ten behoeve van de eigen woning. Daardoor is de reguliere periode van drie jaar voor het vaststellen van een aanslag schenkbelasting aan de krappe kant: deze aanslagtermijn is verlengd naar vijf jaar.

4.19 Schenk met een uitsluitingsclausule

Ouders die een schenking willen doen aan hun kind dat in gemeenschap van goederen is gehuwd of binnenkort in gemeenschap van goederen zal huwen, willen soms voorkomen dat hun schoonzoon of schoondochter de helft van die schenking krijgt. Zij kunnen dan bepalen dat de schenking niet zal vallen in het (toekomstige) gezamenlijke vermogen, maar dat het geschonken bedrag privévermogen blijft van hun eigen kind. Dit kan door een uitsluitingsclausule op te nemen bij de schenking. Laat de notaris het regelen. En vraag de notaris of in uw situatie een harde of juist een zachte uitsluitingsclausule geschikt is.

4.20 Schenk 'met behoud van macht'

Voor de meeste ouders staat wel vast wat er met hun vermogen moet gebeuren: wat er over is bij hun overlijden, moet naar de kinderen of kleinkinderen. Die vermogensoverdracht kan fiscaal gezien beter niet worden uitgesteld tot het overlijden. Een overdracht bij leven, door jaarlijkse schenkingen, kost veel minder belasting. Ondanks dat fiscale voordeel voelen veel ouders er niets voor om al bij leven een flink deel van hun vermogen aan de kinderen te schenken. Wie wil er nu financieel afhankelijk worden van zijn kinderen? Ook het risico dat het kind het geschonken geld over de balk zal smijten, tempert de ouderlijke gulheid. Ouders willen wel schenken, maar alleen als zij het beheer over het geschonken vermogen behouden. Dat kan door te kiezen voor een van de vele vormen van schenken 'met behoud van macht'.

4.21 Schenkingen op papier: notarieel bekrachtigen

Hebt u in het verleden schenkingen onder schuldigerkenning gedaan aan uw kinderen? En daarbij vastgelegd dat zij die schenkingen pas kunnen opeisen als de langstlevende ouder is overleden? Zo'n schenking terzake van de dood moet bij notariële akte, zo heeft de Hoge Raad beslist. Is dat niet gebeurd, dan is de schenking niet rechtsgeldig, en vervalt die bij het overlijden van de schenker. Van de beoogde besparing op de erfbelasting komt dan niets terecht. Om uw oude papieren schenkingen te 'redden' is het verstandig om die alsnog achteraf bij notariële akte te bekrachtigen. Dan moet uiteraard gebeuren vóórdat de schenker is overleden.

4.22 Met zonnepanelen bent u – particulier – btw-ondernemer

Het Europese Hof van Justitie heeft beslist dat de exploitatie van zonnepanelen een economische activiteit is. Particulieren die met zonnepanelen elektriciteit opwekken en dat duurzaam (deels) aan het energienet verkopen, zijn ondernemer voor de omzetbelasting. En dat betekent dat zij de btw op de aanschaf en installatie van de zonnepanelen als voorbelasting kunnen terugvragen.

De particuliere eigenaar van zonnepanelen die aannemelijk maakt dat hij de met de panelen opgewekte elektriciteit geheel of gedeeltelijk, duurzaam en tegen een vergoeding (mèt btw) aan zijn energieleverancier levert, wordt als btw-ondernemer aangemerkt. Dat btw-ondernemerschap kan niet met terugwerkende kracht worden toegekend: particulieren die vóór de uitspraak van het EU-Hof in zonnepanelen hebben geïnvesteerd hebben geen recht meer op een btw-teruggave omdat de termijnen voor het verzoeken daarvan inmiddels zijn verstreken. De particulier die vanwege de btw-belaste leveranties van energie aan het netwerk jaarlijks (na aftrek van de btw-voorbelasting) niet meer dan € 1.345 moet afdragen, kan een beroep doen op de kleineondernemersregeling in de omzetbelasting. En zo een ontheffing krijgen van de btw-plicht en de daarbij behorende administratieve verplichtingen.

4.23 Zorg voor een levenstestament

In een levenstestament kunt u vastleggen wat er moet gebeuren met uw vermogen, uw onderneming, enzovoort ingeval u onverhoopt zelf niet meer in staat bent om die beslissingen te nemen. Bijvoorbeeld omdat u na een ongeval in coma raakt, of depressief wordt, of als u al wat ouder bent en gaat dementeren. U kunt in dat levenstestament één of meer vertrouwelingen volmacht geven om uw zaken in die situatie te behartigen. Verder kunt u in zo'n testament uw wensen op medisch gebied aangeven, uw plannen met uw woning, lopende schenkingen en ga zo maar door. Een goed testament geeft rust en zekerheid en dat geldt zeker ook voor een levenstestament.

4.24 Is uw testament al flexibel?

De erflater die een goed testament opmaakt, kan daarmee een forse belastingbesparing voor zijn erfgenamen realiseren. Een goed testament is een testament dat de door de erflater gewenste vererving van zijn vermogen combineert met een minimale heffing van erfbelasting bij de erfgenamen. De praktijk kent veel verschillende testaments, zoals een testament met wettelijke verdeling, een vruchtgebruiktestament, een ik-opatetestament, een keuzelegaatstestament, een turbotestament en ga zo maar door. Keuze genoeg. En dat leidt er toe dat een erflater vaak kiest voor een keuzetestament. Met zo'n testament biedt hij zijn erfgenamen de keuze tussen diverse vormen van vererving: zij kunnen na zijn overlijden – op basis van de dan geldende omstandigheden – kiezen voor één van de in het testament genoemde vormen van vererving. Zodoende kan gekozen worden voor de fiscaal voordeligste optie! De afgelopen jaren kan uw persoonlijke situatie zijn gewijzigd. Of uw financiële situatie. Controleer daarom of uw huidige testament nog aansluit bij uw bedoelingen.

4.25 Erfgenaam: beneficiair of zuiver aanvaarden

Een erfenis kan 'een geschenk uit de hemel' zijn, maar ook het tegendeel kan zich voordoen. Als een erfgenaam de nalatenschap zuiver aanvaardt, krijgt hij recht op de bezittingen én de schulden van de erflater. Zijn er meer schulden dan bezittingen, dan moet de erfgenaam die schulden uit zijn eigen vermogen aanzuiveren. Zijn er meer erfgenamen die zuiver hebben aanvaard, dan is ieder voor zijn deel aansprakelijk. Als u niet zeker weet dat de erflater meer bezittingen dan schulden had, doet u er verstandig aan uw erfenis beneficiair te aanvaarden. U aanvaardt 'onder het voorrecht van boedelbeschrijving', en dat biedt u bescherming: u bent dan niet aansprakelijk voor schulden van de overledene.

Per 1 september 2016 is de 'Wet bescherming erfgenamen tegen schulden' in werking getreden. Deze wet biedt erfgenamen een betere bescherming tegen schulden van de erflater. Een erfgenaam kan niet langer door een ondoordachte gedraging aansprakelijk worden voor de schulden van de nalatenschap. De wet eist voor zo'n aanvaarding een verklaring bij de griffie, óf een handeling door de erfgenaam die leidt tot benadeling van schuldeisers van de nalatenschap. Denk aan het verkopen of bezwaren van goederen van de nalatenschap, of die anderszins onttrekken aan het verhaalsrecht van de schuldeisers. De wetgever gaat er van uit dat een erfgenaam deze handelingen steeds bewust, willen en wetens verricht. De nieuwe wet kent voorts een uitzondering voor gevallen waarin de erfgenaam na zuivere aanvaarding wordt geconfronteerd met een onverwachte schuld van de erflater. Daarbij gaat het om schulden die de erfgenaam bij het zuiver aanvaarden van de nalatenschap niet kende en ook niet hoefde te kennen. Hij kan de kantonrechter dan verzoeken om bescherming van zijn privévermogen: door toe te staan dat hij de nalatenschap alsnog beneficiair aanvaardt, of, als de nalatenschap al verdeeld is, hem te ontheffen van de verplichting om de onverwachte schuld uit zijn eigen vermogen te voldoen. De wetgever gaat er van uit dat er niet snel sprake kan zijn van een onverwachte schuld: de erfgenaam heeft immers een onderzoeksplicht.